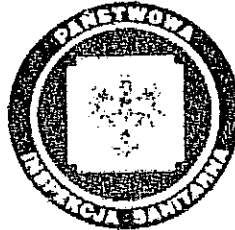

Załącznik do Uchwały Nr XXX/206/09
Rady Powiatu Chodzieskiego
z dnia 31 marca 2009 r.

Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu chodzieskiego w 2008r.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chodzieży

Chodzież 2009

SPIS TREŚCI:

strona:

	Wstęp.....	4
1.	Położenie geograficzne i sytuacja demograficzna powiatu chodzieskiego.....	6
2.	Działalność nadzorowa i opiniodawcza Stacji.....	9
3.	Higiena środowiska.....	10
3.1.	Urządzenia do zaopatrywania ludności w wodę oraz ocena jakości wody do spożycia.....	10
3.1.1.	W miastach.....	10
3.1.2.	Na wsiach.....	10
3.2.	Kąpieliska naturalne i baseny.....	11
3.3.	Obiekty użyteczności publicznej.....	13
3.3.1.	Ustępy publiczne.....	13
3.3.2.	Domy pomocy społecznej.....	14
3.3.3.	Zakłady służby zdrowia.....	14
3.3.3.1.	Zakłady leczenia stacjonarnego.....	14
3.3.3.2.	Zakłady leczenia ambulatoryjnego.....	16
3.3.4.	Hotele, motele, pensjonaty oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.....	16
3.3.5.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej.....	16
3.3.6.	Dworce autobusowe, stacje kolejowe PKP i przystanki osobowe PKP	17
3.3.7.	Inne obiekty użyteczności publicznej.....	17
3.4.	Środki transportu publicznego.....	18
3.5.	Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku.....	18
3.5.1.	Obiekty żywnościowo-żywieniowe.....	18
3.5.2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych	20
3.5.3.	Stan sanitarny środków transportu	20
3.5.4.	Ocena sposobu żywienia	21
3.5.5.	Nadzór nad przedmiotami użytku i kosmetykami oraz ich jakość zdrowotna...	21
3.5.6.	Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi oraz środkami masowego przekazu.....	22
3.6.	Warunki higieny pracy.....	23
3.6.1.	Czynniki szkodliwe i uciążliwe.....	25
3.6.1.1.	Czynniki rakotwórcze.....	26
3.6.2.	Środki ochrony roślin.....	26
3.6.3.	Nadzór nad substancjami i preparatami niebezpiecznymi, prekursorami narkotyków.....	27
3.6.4.	Analiza wymagań wynikających z rozporządzenia WE nr 1907/2006 REACH u importerów, producentów i dystrybutorów (wylącznych przedstawicieli) substancji chemicznych.....	28
3.6.5.	Czynniki biologiczne występujące w zakładach pracy.....	28
3.6.6.	Choroby zawodowe.....	29
3.7.	Realizacja zadań w obiektach nauczania i całonocnego pobytu dzieci i młodzieży.....	29
3.7.1.	Higiena procesu nauczania.....	30
3.7.2.	Warunki sanitarne obiektów.....	30
3.7.3.	Współpraca z innymi instytucjami.....	31
4.	Sytuacja epidemiologiczna.....	32
4.1.	Choroby szerzące się drogą pokarmową.....	32

4.2.	Wirusowe zapalenia wątroby.....	32
4.3.	Choroby, przeciw którym realizowane są szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane.....	32
4.4.	Grupa chorób, w których brak jest dotąd skutecznych metod zapobiegawczych.....	33
4.5.	Grupa chorób odzwierzęcych.....	34
4.6.	Zachorowania na choroby zakaźne w 2008r. w zestawieniu tabelarycznym.....	34
4.7.	Realizacja szczepień ochronnych.....	38
4.8.	Współpraca z innymi instytucjami.....	38
5.	Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	39
6.	Oświata zdrowotna i promocja zdrowia.....	40
6.1.	Programy ogólnopolskie.....	41
6.2.	Programy wojewódzkie.....	46
6.3.	Programy lokalne i inne przedsięwzięcia.....	48
	Wnioski końcowe.....	52

WSTĘP

Głównym celem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) powiatu chodzieskiego w 2008r. była ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych oraz innych chorób powodowanych warunkami środowiska. Cel ten realizowano poprzez sprawowanie nadzoru bieżącego, nadzoru zapobiegawczego a także poprzez prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej. Bieżący nadzór obejmował zagadnienia z zakresu higieny komunalnej, higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieny pracy, higieny dzieci i młodzieży i epidemiologii. Działalność oświatowo-zdrowotna polegała na przekazywaniu wiedzy na temat czynników warunkujących zachowania prozdrowotne i mających wpływ na utrzymanie oraz umacnianie zdrowia jednostki i społeczeństwa.

W 2008r. higiena komunalna (HK) realizowała zadania w ramach zintegrowanego nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Co kwartał weryfikowano pliki Bazy Danych Woda-Excel, dotyczące m.in. charakterystyki zaopatrzenia ludności w wodę w powiecie i gminach, jakości wody na terenie powiatu i gmin, stacji uzdatniania wody, zbiorników wyrównawczych, wodociągów, studni publicznych, kąpielisk, basenów, punktów pobierania próbek, stref zaopatrzenia w wodę. W zakresie intensyfikacji nadzoru na bezpieczeństwie wody rozpoczęto pobieranie próbek wody zgodnie z opracowaną procedurą poboru próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wody z basenów i kąpielisk. W ramach współpracy z przedsiębiorstwami wodociagowymi prowadzono ewidencję wyników badań w ramach monitoringu wewnętrznego. W bieżącej pracy nadzoru nadal szczególną uwagę zwracano na sposób postępowania z odpadami medycznymi w placówkach służby zdrowia. Wzmocniono także nadzór nad zakładami fryzjerskimi, kosmetycznymi, odnowy biologicznej, domami przedpogrzebowymi, dworcami i przystankami autobusowymi PKS oraz stacjami i przystankami PKP.

Pracownicy higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku (HŻŻiPU) czasie kontroli szczególną uwagę zwracali na możliwość identyfikacji dostawców żywności, sprawdzali dokumentację towarzyszącą wprowadzanym do obrotu środkom spożywczym (certyfikaty, specyfikacje) oraz oceniali przestrzeganie przez zakłady zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej (GHP/GMP). Zwracali również uwagę na wprowadzenie przez zakłady produkcji przedmiotów użytku kontroli wewnętrznej zgodnie z zasadami GMP/GHP. Szczególnym nadzorem objęto duże obiekty handlowe, które obsługują dużą liczbę konsumentów. W 2008r. kontynuowano nadzór nad zabezpieczeniem zakładów, szczególnie piekarni, przed obecnością szkodników jak również działaniami prowadzonymi w zakresie zwalczania szkodników (monitoring obecności gryzoni, kontrola surowców i wyrobów gotowych). Uczestniczono we wdrażaniu modernizowanego Systemu Bezpieczeństwa Żywności (SBŻII). Oceniano zagrożenia zdrowotne ze strony środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej w ramach systemu RASFF (Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt) w celu wyeliminowania ich z obrotu.

Głównym przedsięwzięciem realizowanym przez higienę pracy (HP) w 2008 roku było wdrożenie rozporządzenia WE nr 1907/2006 REACH wśród importerów, producentów i dystrybutorów (wyłącznych przedstawicieli) substancji chemicznych. Celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska, a także swobodnego przepływu substancji.

W 2008r., podobnie jak w latach poprzednich, realizowany był przez higienę dzieci i młodzieży (HD) nadzór nad warunkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku letniego i

zimowego dzieci i młodzieży. Przy ocenie warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach zwracano uwagę na wentylację pomieszczeń.

W 2008r. jednym z głównych zadań epidemiologii (E) były działania związane z możliwością wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej w powiecie chodzieskim oraz wystąpienia zachorowań na chorobę meningokokową. Opracowano nowy „Plan Działania PIS powiatu chodzieskiego na wypadek sytuacji nadzwyczajnych”. Na wypadek takich zdarzeń funkcjonował w PSSE (Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej) telefon alarmowy, który zapewniał możliwość zgłaszania zdarzeń w ciągu całej doby. Nadzorowano i monitorowano funkcjonowanie w chodzieskich szpitalach komitetów i zespołów ds. zakażeń szpitalnych oraz działania przeciwepidemiczne zmierzające do zapobiegania transmisji zakażeń w zakładach opieki zdrowotnej. Kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz warunkami przechowywania i dystrybucji preparatów szczepionkowych.

W 2008r. w PSSE w Chodzieży doskonalono System Zarządzania Jakością (SZJ) oparty na normie PN-EN ISO/IEC17020:2006 „Ogólne kryteria działania różnych rodzajów jednostek inspekcyjnych”. Wdrożone zostały i funkcjonują wszystkie procedury techniczne/kontrolne przesłane przez Główny Inspektorat Sanitarny za pośrednictwem systemu jakości WSSE (Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej) w Poznaniu. W IV kwartale 2008r. zaktualizowano procedury techniczne i kontrolne dla większości pracowników nadzoru. W celu osiągnięcia i utrzymania wysokiego poziomu usług inspekcyjnych pracownicy PSSE uczestniczyli w szkoleniach oraz wiele szkoleń przeprowadzili. Były to szkolenia dotyczące obowiązujących procedur oraz szkolenia z zagadnień dotyczących SZJ. W celu oceny sprawności funkcjonowania SZJ w 2008r. przeprowadzono sześć auditów wewnętrznych. Nie stwierdzono niezgodności, które mogłyby spowodować zagrożenia dla funkcjonowania Systemu Zarządzania Jakością w Stacji.

W 2008r. w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (PSSE) przeprowadzono remont korytarza, sekretariatu oraz pomieszczenia księgowości. Pomieszczenie księgowości wyposażono w nowe meble. Zakupiono 1 zestaw komputerowy i 1 laptop. W magazynie szczepionek zainstalowano elektroniczny system monitoringu temperatur w lodówkach na szczepionki.

W Stacji zatrudnione były w 2008r. 23 osoby. To niewystarczająca obsada dla sprawnej realizacji wszystkich, zwłaszcza nieplanowanych zadań, wynikających zagrożeń dla zdrowia lub życia (np. zgłoszeń w ramach systemu RASFF, PAPEX, przypadków i ognisk chorób zakaźnych, interwencji zgłaszanych przez mieszkańców powiatu). Istotną pomocą w funkcjonowaniu poszczególnych komórek organizacyjnych była praca osób kierowanych do PSSE przez Powiatowy Urząd Pracy na odbywanie stażu lub w celu przygotowania do zawodu, które odciążały pracowników Stacji wykonując pomocnicze czynności np. układanie, segregowanie, przepisywanie, kserowanie dokumentów itp. W takim charakterze pracowały w 2008r. w Stacji 4 osoby. Jedna osoba pracując w charakterze pracownika administracyjno-biurowego odbywała zastępczą służbę wojskową.

1. Położenie geograficzne i sytuacja demograficzna powiatu chodzieskiego.

Powiat Chodzieski położony jest w północnej części województwa Wielkopolskiego, na Wysoczyźnie Chodzieskiej, na skraju środkowej pradoliny Noteci.

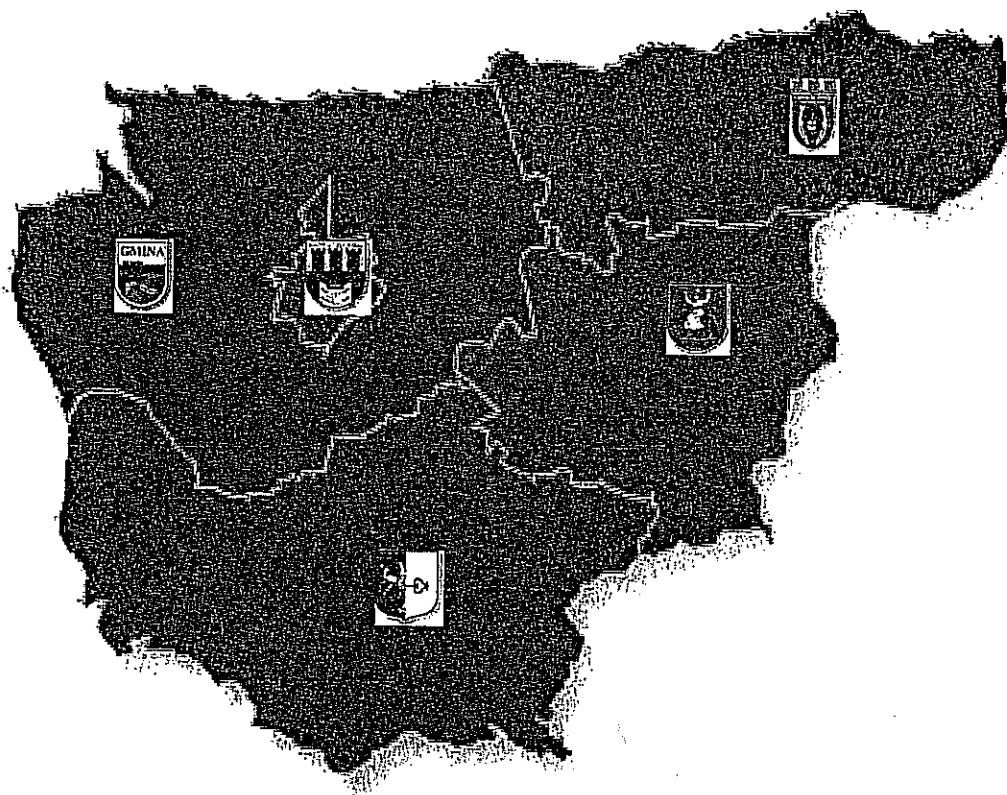
Powiat chodzieski jest jednym z najbardziej malowniczych powiatów, choć ma stosunkowo niewielką powierzchnię. Liczne jeziora, ukształtowanie terenu i warunki klimatyczne decydują o atrakcyjności naszego powiatu dla turystów. Obejmuje on powierzchnię 680,6 km², co stanowi 2,3 % powierzchni województwa wielkopolskiego. Obszary leśne zajmują 235,7 km², co stanowi 34,5% powierzchni całkowitej powiatu.

Zdjęcie nr 1 Malownicze leśne jezioro w Jaktorówku w gminie Szamocin.

W skład powiatu chodzieskiego wchodzi 5 gmin: 1 miejska (Chodzież), 2 miejsko-wiejskie (Szamocin, Margonin) i 2 wiejskie (Chodzież, Budzyń).

Rys. nr 1 Gminy powiatu chodzieskiego.

gmina miejska Chodzież

gmina wiejska Chodzież

gmina miejsko-wiejska Szamocin

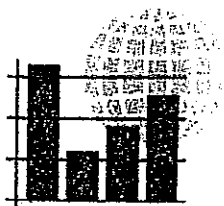

gmina miejsko-wiejska Margonin

gmina wiejska Budzyń

Wg danych statystycznych na dzień 30.06.2008r. ludność powiatu liczyła 47 136 osoby tj. o 112 osób więcej niż w dniu 30.06.2007r. Powiat należy do słabo zaludnionych powiatów województwa wielkopolskiego. Gęstość zaludnienia wynosiła około 69 osób na 1 km² powierzchni. Na wsiach mieszkały 20 303 osoby (43,07%), w miastach 26 833 (56,93%). Przybyło 119 mieszkańców wsi, w miastach powiatu zamieszkiwało o 7 osób mniej niż rok temu. Kobiet było 23 962 (o 45 więcej), a mężczyzn 23 174 (o 67 więcej niż rok temu). Kobiet było o 788 więcej niż mężczyzn. Kobiety stanowiły 50,84% całej ludności powiatu, mężczyźni 49,16%. Udział procentowy mężczyzn w całej populacji był o 0,02% większy niż w 2007r.

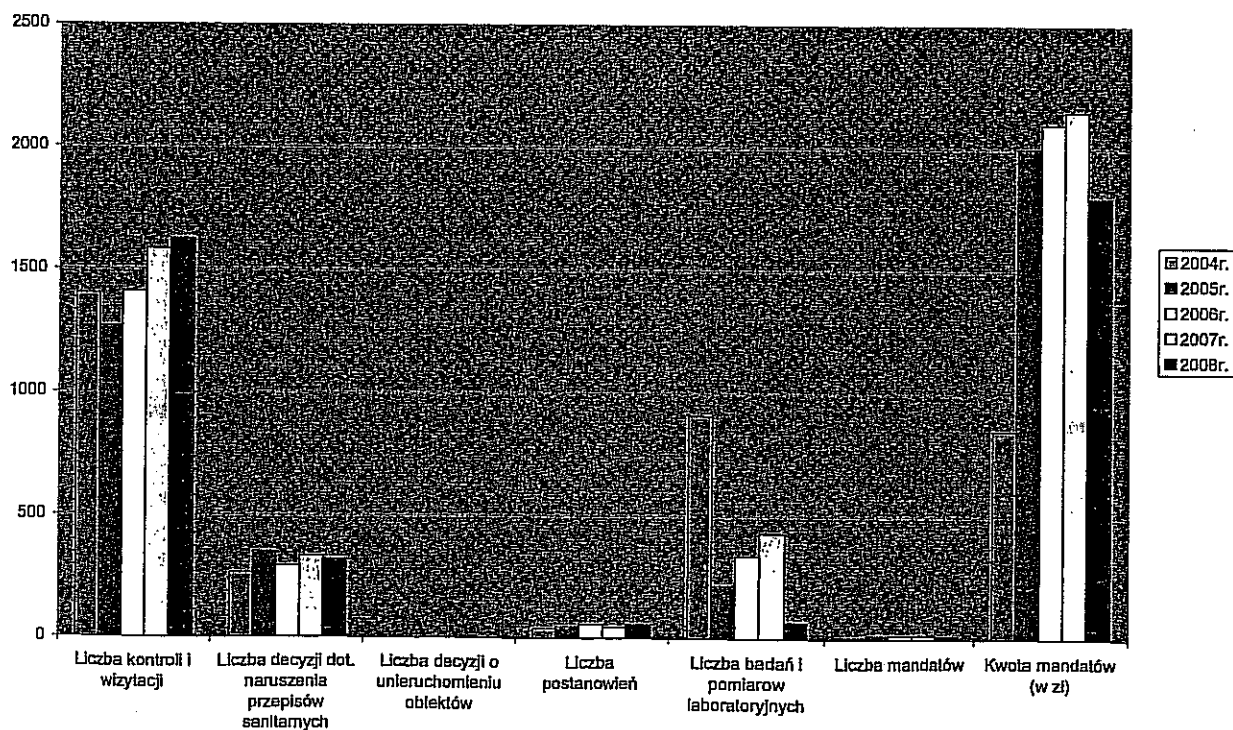
	Identyfikator terytorialny gminy	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasto			Wieś		
					Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Województwo wielkopolskie	-	3382189	1640464	1741725	1920432	912006	1008426	1461757	728458	733299
Powiat chodzieski	-	47136	23174	23962	26833	12834	13999	20303	10340	9963
Gmina miejska Chodzież	3001011	19575	9220	10355	19575	9220	10355	-	-	-
Gmina wiejska Chodzież	3001032	5484	2718	2766	-	-	-	5484	2718	2766
Gmina miejsko-wiejska Szamocin	3001053	7416	3722	3694	4309	2136	2173	3107	1586	1521
Gmina miejsko-wiejska Margonin	3001043	6406	3327	3079	2949	1478	1471	3457	1849	1608
Gmina wiejska Budzyń	3001022	8255	4187	4068	-	-	-	8255	4187	4068

Tabela nr 1 Ludność wg miejsca zamieszkania i płci. Stan na 30.06 2008r.

2. Działalność nadzorowa i opiniodawcza Stacji

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK				
	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba kontroli i wizytacji	1400	1267	1408	1582	1624
Liczba decyzji wydanych w wyniku naruszania przepisów sanitarnych (art.27 ustawy o PIS)	264	352	296	336	323
Liczba decyzji o unieruchomieniu obiektu	0	1	2	0	2
Liczba postanowień	40	50	58	47	58
Liczba pomiarów i badań laboratoryjnych	908	218	338	430	69
Liczba mandatów	9	17	17	19	14
Kwota mandatów /w zł/	850	2000	2100	2150	1800

Tabela nr 2 Działalność kontrolno-represyjna i opiniodawcza Stacji w latach 2004-2008.

Wykres nr 1 Działalność kontrolno-represyjna i opiniodawcza Stacji w latach 2004-2008.

3. Higiena środowiska.

3.1. Urządzenia do zaopatrywania w wodę i ocena jakości wody do spożycia.

Nadzorem objęto 31 urządzeń wodnych:

- 18 wodociągów o wydajności $< 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$,
- 10 wodociągów o wydajności $100-1000 \text{ m}^3/\text{dobę}$,
- 2 wodociągi o wydajności $1000-10000 \text{ m}^3/\text{dobę}$,
- 1 studnię publiczną.

Ogółem w obiektach zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze przeprowadzono 44 kontrole protokolarne i 97 kontroli poborowych, wydano 13 decyzji administracyjnych nakazujących doprowadzenie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi do wymagań rozporządzenia, wydano 59 decyzji administracyjnych stwierdzających przydatność wody do spożycia, 9 decyzji administracyjnych stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia, 8 decyzji płatniczych, 4 decyzje przedłużające termin wykonania decyzji, 1 decyzję – zgodę na stosowanie podchlorynu sodu i 1 decyzję o zatwierdzeniu laboratorium. Wyegzekwowano 10 decyzji, w tym 3 decyzje z 2007r. i 7 decyzji z 2008r. Mandatów karnych nie nałożono.

3.1.1. W miastach.

W miastach objęto nadzorem sanitarnym:

- 5 wodociągów o produkcji wody $< 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$ (są to wodociągi lokalne)
- 3 wodociągi o produkcji wody $100-1000 \text{ m}^3/\text{dobę}$ (są to 2 wodociągi publiczne i 1 wodociąg zakładowy),
- 1 wodociąg o produkcji wody $1000-10000 \text{ m}^3/\text{dobę}$ (jest to wodociąg publiczny).

Skontrolowano wszystkie wodociągi.

Ze względu na jakość wody złą ocenę otrzymały 3 wodociągi:

1. wodociąg publiczny w Margoninie ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu, żelaza, jonu amonowego i niezgodną z wymaganiami mętność;
2. wodociąg lokalny Wielkopolskiego Specjalistycznego Szpitala Chorób Płuc i Gruźlicy w Chodzieży ze względu na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu i jonu amonowego oraz ze względu na ponadnormatywną zawartość bakterii z rodzaju *Legionella* w instalacji wody ciepłej;
3. wodociąg lokalny Szpitala Powiatowego w Chodzieży ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu.

Woda w pozostałych wodociągach pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym była dobra. Wszystkie wodociągi uzyskały pozytywną opinię ze względu na dobry stan techniczny. Poprawę jakości wody uzyskano w 3 wodociągach:

- wodociągu zakładowym Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej – Zakład w Chodzieży
- wodociągu lokalnym Oddziału Rehabilitacji Leczniczej w Szamocinie należącym do Szpitala Powiatowego w Chodzieży
- w instalacji wody ciepłej zaopatrywanej przez wodociąg lokalny Szpitala Powiatowego w Chodzieży.

3.1.2. Na wsiach.

Na wsiach objęto nadzorem sanitarnym:

- 13 wodociągów o produkcji wody < 100 m³/dobę (4 wodociągi publiczne, 7 wodociągów zakładowych i 2 wodociągi lokalne)
- 7 wodociągów publicznych o produkcji wody 100-1000 m³/dobę
- 1 wodociąg publiczny o produkcji wody 1000-10000 m³/dobę
- 1 studnię publiczną w Nietuszkowie.

Skontrolowano 20 wodociągów i 1 studnię publiczną, nie skontrolowano 1 wodociągu – wodociągu publicznego w Heliodorowie, który w 2008r. był nieczynny.

Złą ocenę otrzymały:

1. wodociąg publiczny w Nietuszkowie ze względu na ponadnormatywną zawartość chlorków,
2. wodociąg publiczny w Zbyszewicach ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu
3. studnia publiczna w Nietuszkowie ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu i żelaza.

Wodę w pozostałych wodociągach z uwagi na parametry fizykochemiczne i bakteriologiczne oceniono jako dobrą. Wszystkie wodociągi, ze względu na stan techniczny, uznano jako dobre. Poprawę jakości wody pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym uzyskano w trzech wodociągach: wodociągu publicznym w Sokołowie Budzyńskim, wodociągu zakładowym Gospodarstwa Próchnowo w Próchnowie i wodociągu zakładowym Zakładu Rolnego Marka Chmury w Jaktorowie.

Wodociągi na terenie powiatu chodzieskiego ujmują wodę ze studni głębinowych wierconych. Woda poddawana jest procesowi uzdatniania. Nie stwierdzono niedoborów wody.

3.2. Kąpieliska naturalne i baseny.

W ewidencji były 2 kąpieliska zorganizowane na:

1. Jeziorze Miejskim w Chodzieży
 2. Jeziorze Siekiera w Szamocinie
- oraz 2 miejsca zwyczajowo używane do kąpieli na:
1. Jeziorze Karczewnik w Chodzieży,
 2. Jeziorze Margonińskim w Margoninie.

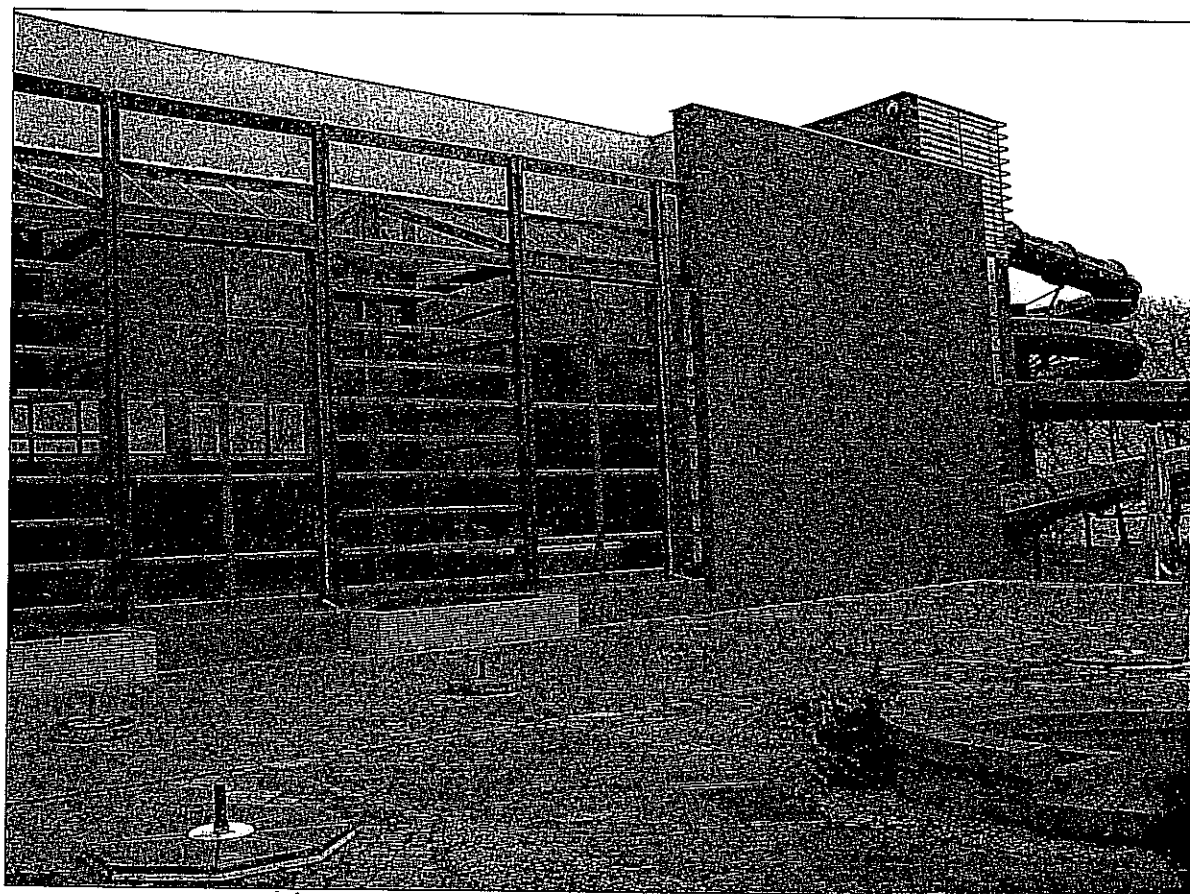
Zewidencjonowane kąpieliska były raportowane do Unii Europejskiej. W czasie sezonu i po zakończeniu sezonu kąpielowego woda w 3 kąpieliskach tj. na Jeziorze Siekiera w Szamocinie, Jeziorze Karczewnik w Chodzieży i na Jeziorze Margonińskim spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16.10.2002r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz.U. Nr 183, poz. 1530) – była dobra pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym. Woda w kąpielisku na Jeziorze Miejskim w Chodzieży ze względu na parametry fizykochemiczne nie zawsze spełniała wymagania w/w rozporządzenia. Wydano 5 orzeczeń o przydatności do kąpieli, 3 orzeczenia o warunkowej przydatności do kąpieli ze względu na niezgodną z wymaganiami przezroczystość, biochemiczne zapotrzebowanie tlenu BZT₅ i zawartość tlenu rozpuszczonego, a pod koniec sezonu kąpielowego wydano orzeczenie o zakazie kąpieli ze względu na parametry bakteriologiczne - obecność sinic w kąpielisku.

W 2008 roku zewidencjonowane były 2 baseny kąpielowe:

1. Pływalnia „Delfin” w Chodzieży przy ul. Staszica 12, której właścicielem jest Urząd Miejski w Chodzieży – Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Chodzieży przy ul. Staszica 12.

Basen napełniany był wodą z wodociągu publicznego w Chodzieży. Posiada 3 niecki: pływalni, wanny z hydromasażem i zjeżdżalni oraz saunę. W styczniu 2008r. wymieniono obudowę sauny – drewno sosnowe zastąpiono drewnem świerkowym oraz zakupiono czyszczarkę i urządzenie ciśnieniowe do czyszczenia plaży. 29 stycznia 2008r. w Pływalni „Delfin” uruchomiono zjeżdżalnię z niecką o pojemności 3 m³, posiadającą wspólny obieg wody z niecką do pływania.

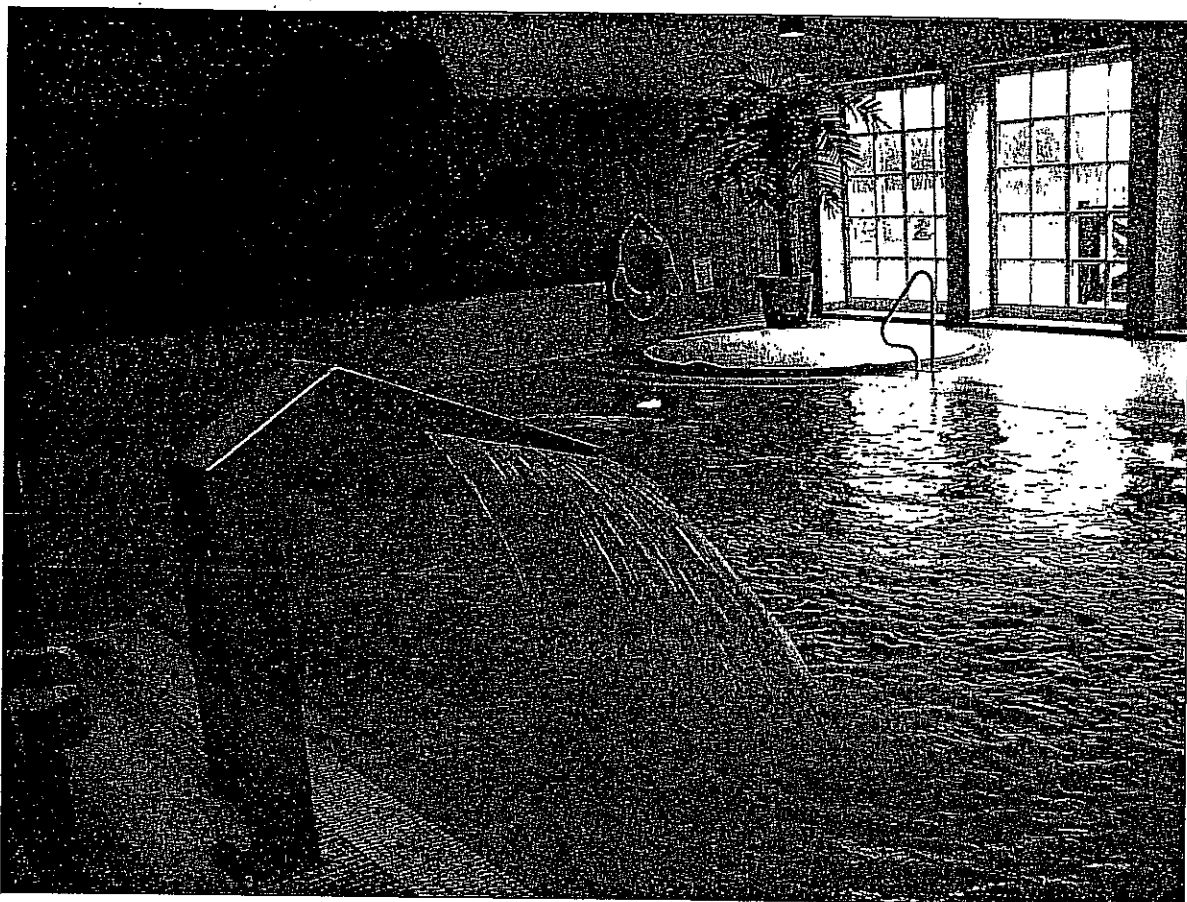
W obiekcie przeprowadzono 4 kontrole protokółarne, 36 kontroli poborowych, pobrano 48 próbek wody do badań w kierunku bakteriologicznym. W roku sprawozdawczym 2008 obiekt ze względu na jakość wody i ze względu na stan techniczny uznano jako dobry. Zastrzeżenia budziła jakość wody w wannie z hydromasażem, ponieważ w 4 próbkach stwierdzono ogólną liczbę mikroorganizmów w 36⁰C po 48 h w ilości powyżej 300 jtk/1 ml;

Zdjęcie nr 2 Pływalnia DELFIN w Chodzieży po remoncie i dobudowaniu zjeżdżalni.

2. Basen kąpielowy w Hotelu HABENDA w Budzynie przy ul. Leśnej 32.

Właścicielem obiektu jest „Habenda” Sp. z o.o. w Budzynie przy ul. Leśnej 32. Basen napełniany był wodą z wodociągu publicznego w Budzynie. Posiada 2 niecki: basen kąpielowy i basen pętelkowy – jacuzzi oraz sauny: suchą i moką. Przeprowadzono 4 kontrole protokółowe, 24 kontrole poborowe, pobrano 24 próbki wody do badań w kierunku bakteriologicznym. W roku sprawozdawczym 2008 obiekt ze względu na jakość wody i ze względu na stan techniczny uznano jako dobry.

Zdjęcie nr 3 Basen kąpielowy w Hotelu HABENDA.

3.3. Obiekty użyteczności publicznej.

W 2008r. zewidencjonowanych było 199 obiektów (133 w miastach, 66 na wsiach), zaplanowanych do kontroli było 114 obiektów (57%). Przeprowadzono w nich 178 kontroli, wydano 3 decyzje administracyjne z art. 27 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, 25 decyzji dotyczących ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich oraz 2 postanowienia dotyczące sprowadzenia zwłok z zagranicy.

3.3.1. Ustępy publiczne.

Pod nadzorem był 1 ustęp publiczny w Chodzieży. Ustęp był w dobrym stanie technicznym i we właściwym stanie sanitarno-porządkowym.

3.3.2. Domy pomocy społecznej.

Zewidencjonowane były 2 placówki:

- Dom Pomocy Społecznej w Chodzieży
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Budzynie.

Obiekty te były w dobrym stanie sanitarno-technicznym, bieżąca czystość pomieszczeń w obu obiektach była zachowana.

3.3.3. Zakłady służby zdrowia.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chodzieży w 2008 roku obejmowała nadzorem sanitarnym 83 obiekty:

- 2 szpitale,
- 26 przychodni, ośrodków, poradni, ambulatoriów,
- 1 medyczne laboratorium diagnostyczne,
- 2 zakłady rehabilitacji leczniczej,
- 1 inny zakład opieki zdrowotnej,
- 1 indywidualną praktykę lekarską,
- 26 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich,
- 14 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów,
- 1 grupową praktykę lekarzy dentystów,
- 1 grupową praktykę pielęgniarek i położnych,
- 8 innych obiektów świadczących usługi medyczne, nie będących zakładami opieki zdrowotnej.

Ogółem na 83 zewidencjonowane obiekty w roku 2008 zaplanowano do kontroli 52 obiekty tj. 63%, przeprowadzono w nich 74 kontrole, wydano 7 decyzji nakazu z art. 27 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz 1 upomnienie.

3.3.3.1. Zakłady lecznictwa stacjonarnego.

W powiecie chodzieskim znajdują się dwa szpitale:

- Szpital Powiatowy im. prof. R. Drewsa w Chodzieży, ul. Żeromskiego 29 z Oddziałem Rehabilitacji Leczniczej w Szamocinie, ul. Szpitalna 2,
- Wielkopolski Specjalistyczny Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy s.p. z.o.z. im. dr Wł. Biegańskiego w Chodzieży, ul. Strzelecka 32.

W roku 2008, podobnie jak w roku ubiegłym oba szpitale otrzymały ocenę złą. Przyczyną takiej oceny był fakt, że niektóre pomieszczenia nie spełniały wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10.11.2006r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej. Szpitale posiadały opracowane i zaopiniowane przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu programy dostosowania pomieszczeń do wymagań w/w rozporządzenia.

W Szpitalu Powiatowym w Chodzieży w dalszym ciągu oddział położniczo-ginekologiczny i pracownia endoskopii były niefunkcjonalne, w centralnej sterylizatorni brak było przelotowych autoklawów, a w oddziale chirurgii ogólnej brak było brudownika. Na poprawę stanu technicznego pracowni endoskopii i na zorganizowanie brudownika na oddziale chirurgii ogólnej wydano decyzję administracyjną. W porównaniu do roku poprzedniego poprawił się stan sanitarno-techniczny oddziału chirurgii urazowo-ortopedycznej, zakończono kapitalny remont tego oddziału. Dostosowano także

pomieszczenia Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10.11.2006r. Kontynuowane były prace modernizacyjne, remontowe w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego i funkcjonalnego pomieszczeń szpitala. Oddano do użytku szatnie dla większości oddziałów szpitala w pomieszczeniach piwnicznych, za wyjątkiem oddziału położniczo-ginekologicznego i laboratorium. Ponadto w pomieszczeniach piwnicznych szpitala oddano do użytku nowe pomieszczenie przeznaczone na pokój oczekiwań dla osób zmarłych.

W Oddziale Rehabilitacji Leczniczej w Szamocinie, ul. Szpitalna 2 stwierdzono zniszczoną, podartą, z ubytkami, trudną do utrzymania w czystości wykładzinę podłogową w suterenie budynku – wydano także decyzję administracyjną.

Szpital Powiatowy w Chodzieży do 31 lipca 2008r. korzystał z wody z wodociągu publicznego w Chodzieży – woda była dobra, awaryjnym źródłem wody był wodociąg lokalny. Od 1 sierpnia 2008r. szpital korzystał z własnego ujęcia – wodociągu lokalnego, awaryjnym źródłem wody był wodociąg publiczny w Chodzieży. W grudniu 2008r., ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu w wodzie, wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie jakości wody do wymagań rozporządzenia. Rehabilitacja Lecznicza - Oddział w Szamocinie korzystał z własnego ujęcia – wodociągu lokalnego - woda była dobra. Awaryjnym źródłem zaopatrzenia w wodę był wodociąg publiczny w Szamocinie. Decyzją administracyjną wyegzekwowano poprawę jakości wody pod względem zawartości manganu, żelaza oraz pod względem mętności.

Stan techniczny pomieszczeń hydroforni, urządzeń wodnych i ujęć wodnych w wodociągach lokalnych Szpitala Powiatowego w Chodzieży i Oddziału Rehabilitacji w Szamocinie był dobry.

W Wielkopolskim Specjalistycznym Szpitalu Chorób Płuc i Gruźlicy w Chodzieży, ul. Strzelecka 32 w dalszym ciągu w złym stanie technicznym był blok operacyjny wraz z zapleczem, sala intensywnej opieki medycznej, pododdział przy oddziale pulmonologicznym II oraz pododdział gruźliczy przy oddziale pulmonologicznym I, z uwagi na brak prawidłowo zorganizowanej służby dla ruchu wewnątrzszpitalnego. W roku 2008 wyremontowano korytarz przy wejściu do szpitala oraz pomieszczenia administracyjne. Wygospodarowano na szatnię i wyremontowano jedno pomieszczenie dla osób hospitalizowanych w oddziale chirurgii. Oddano do użytku kompleks diagnostyczno-zabiegowy: pracownię tomografii komputerowej, pracownię EKG i spirometrii, pracownię bronchoskopii, pokój rekreacji i poczekalnię zlokalizowane na parterze głównego budynku szpitala. Ponadto dostosowano pomieszczenia zlokalizowane na II i III piętrze szpitala na sale chorych Oddziału Rehabilitacji Pulmonologicznej z pododdziałem Rehabilitacji Ruchowej. W roku sprawozdawczym rozpoczęto prace modernizacyjne w pracowni RTG. PSSE wszczęła postępowanie administracyjne w celu doprowadzenia do właściwego stanu technicznego pomieszczeń apteki, pomieszczenia na odpady medyczne i pomieszczenia do przechowywania, mycia i dezynfekcji wózków na odpady medyczne do transportu wewnętrznego. W trakcie kontroli odnotowano również, że urządzenie oczyszczające ścieki (chlorator) w szpitalu było niesprawne, ścieki nie były chlorowane. Chlorownia ogrodzona była betonowym płotem, płot z ubytkami, ubytki uzupełnione były drutem kolczastym. Ponieważ budynek chlorowni zlokalizowany jest daleko od głównej siedziby szpitala, był on często dewastowany.

Wielkopolski Specjalistyczny Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy w Chodzieży korzystał z własnego ujęcia – wodociągu lokalnego, woda była zła. Decyzją administracyjną wyegzekwowano poprawę jakości wody pod względem zawartości żelaza i jonu amonowego do wymagań rozporządzenia. Woda w wodociągu lokalnym w dalszym ciągu zawiera ponadnormatywną zawartość manganu. Trwa postępowanie administracyjne. Awaryjnym źródłem zaopatrzenia w wodę był wodociąg publiczny w Chodzieży – woda w tym

wodociągu była dobra. Stan techniczny pomieszczenia hydroforni, urządzeń wodnych i ujęć wodnych w wodociągu lokalnym był dobry.

W Szpitalu Powiatowym w Chodzieży, w Oddziale Rehabilitacji Leczniczej w Szamocinie oraz w Wielkopolskim Specjalistycznym Szpitalu Chorób Płuc i Gruzlicy w Chodzieży odpady medyczne były zbierane selektywnie, zgodnie z opracowanymi procedurami. Postępowanie z odpadami medycznymi było prawidłowe. Odpady zabierane były przez firmy specjalistyczne w celu ich utylizacji.

Żaden szpital na terenie powiatu chodzieskiego nie posiada komory dezynfekcyjnej i stacji przygotowania łóżek.

3.3.3.2. Zakłady lecznictwa ambulatoryjnego.

Większość placówek na terenie powiatu była w dobrym stanie technicznym. 27 placówek posiadało zaopiniowane przez PPIS w Chodzieży programy dostosowania swoich obiektów do wymogów rozporządzenia.

Zły stan sanitarno-techniczny stwierdzono w 1 obiekcie. W roku sprawozdawczym wydano 5 decyzji nakazu, w wyniku których między innymi: dostosowano ustęp dla potrzeb osób niepełnosprawnych, dostosowano pomieszczenia do przechowywania odpadów medycznych do wymagań obowiązujących przepisów, odmalowano ściany w pomieszczeniach.

Placówki lecznictwa otwartego zaopatrywane były w wodę do picia z wodociągów publicznych - woda dobra, z wyjątkiem placówek zaopatrywanych w wodę z wodociągu publicznego w Margoninie, gdzie woda zawierała ponadnormatywną ilość żelaza i manganu. W placówkach odpady medyczne zbierane były selektywnie, zgodnie z opracowanymi procedurami. Nieprawidłowości nie stwierdzano. Odpady zabierane były przez firmę specjalistyczną w celu ich utylizacji.

3.3.4. Hotele, motele, pensjonaty oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.

Zewidencjonowanych było 20 obiektów, w tym 8 hoteli, 2 motele, 1 pensjonat, 1 schronisko młodzieżowe i 8 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie. W ciągu roku zewidencjonowano w tej grupie 3 obiekty. Zaplanowanych do kontroli było 19 obiektów (nie planowano kontroli hotelu „Nawrocki” w Chodzieży, ul. Matejki 1, gdyż obiekt ten w dalszym ciągu był zamknięty). Hotel „HABENDA” w Budzynie zaliczono do obiektów o wysokim standardzie świadczonych usług. Znajdują się w nim sale wielofunkcyjne tj. konferencyjne, szkoleniowe, audiowizualne, bowling a także zespół odnowy biologicznej, basen, sauna i jacuzzi.

Stan sanitarno-techniczny w pozostałych obiektach był dobry. Bieżąca czystość była zachowana. W roku 2008 obiektów ocenionych jako złe nie było.

3.3.5. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej.

Na terenie powiatu chodzieskiego zewidencjonowane były 74 zakłady, w tym 40 zakładów fryzjerskich, 10 gabinetów kosmetycznych, 10 zakładów odnowy biologicznej i 14 innych zakładów, w których są wykonywane różne usługi: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu. Zaplanowanych do kontroli było 41 obiektów. W obiektach nie stwierdzano złego stanu sanitarno-porządkowego.

W 2008r. w wyniku wydanych decyzji administracyjnych uzyskano poprawę stanu technicznego w 3 zewidencjonowanych w 2008r. zakładach fryzjerskich - wydzielono w nich

miejsca do przechowywania sprzętu do utrzymania czystości i odpowiednio je wyposażono. Jeden zakład zaopatrzono w pojemnik do gromadzenia materiałów, które mogły ulec zanieczyszczeniu krwią lub wydzielinami oraz zawarto umowę z firmą specjalistyczną na odbiór tych odpadów w celu utylizacji.

Na terenie działania PSSE w Chodzieży nie było obiektów, które nie spełniały wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2004r. w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (Dz.U. Nr 31,poz. 273). Wszystkie skontrolowane zakłady posiadały toalety, wyodrębnione miejsca na odzież wierzchnią klientów a także pomieszczenia lub miejsca do przechowywania sprzętu porządkowego, wyposażone w zlewozmywaki lub umywalki. W roku 2008 nie wykazano obiektów złych.

3.3.6. Dworce autobusowe, stacje kolejowe PKP i przystanki osobowe PKP.

Zewidencjonowany był 1 dworzec autobusowy, 3 przystanki autobusowe, 2 stacje PKP i 3 przystanki osobowe PKP. W 2008r. zewidencjonowano 1 przystanek autobusowy w Chodzieży należący do firmy „JAN-BUS” w Budzynie. Obiekt w dobrym stanie sanitarno-technicznym i porządkowym.

W roku 2008 na przystanku osobowym PKP w Ostrówkach k/Chodzieży stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny ustępów i poczekalni dla podróżnych. W ustępie dla podróżnych, zlokalizowanym na dole kloaczny stwierdzono brak skutecznej wentylacji, wyczuwalny bardzo silny odór fekaliiów. Ściany w ustępie były nierówne, białkowane, posadzka betonowa, trudna do utrzymania w czystości, w posadzce betonowej wyprofilowana była rynienka pełniąca rolę pisuaru. Ustęp nie posiadał wody, Ściany w poczekalni dla podróżnych były brudne, podłoga drewniana, nierówna, trudna do utrzymania w czystości. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chodzieży zwrócił się do właściciela obiektu, o podjęcie niezwłocznych działań w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego tych pomieszczeń. Właściciel obiektu po przeanalizowaniu dobowej ilości pociągów na tej trasie zdecydował wyłączyć poczekalnię i toalety dla podróżnych z eksploatacji. Kontrola sprawdzająca wykazała, że poczekalnia i toalety zostały zamknięte, na terenie przyległym do obiektu wystawiono kabinę ustępową typu TOI-TOI. Zły stan sanitarno-techniczny stwierdzono również na przystanku osobowym PKP w Sokołowie Budzyńskim – ściany w poczekalni były brudne, podłoga drewniana zniszczona, trudna do utrzymania w czystości, drzwi wejściowe do poczekalni zniszczone, nie domykające się. Teren wokół poczekalni nierówny, częściowo wyłożony zniszczonymi płytkami chodnikowymi. Właściciel obiektu poinformował, że podjęto już rozmowy mające na celu usunięcie nieprawidłowości.

Na koniec roku 2008 wykazano jako zły obiekt przystanek osobowy PKP w Sokołowie Budzyńskim. Pozostałe skontrolowane obiekty były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i porządkowym.

3.3.7. Inne obiekty użyteczności publicznej.

Nadzorem objętych było 91 obiektów, były to: domy kultury, boiska sportowe, parkingi, targowisko, cmentarze, domy przedpogrzebowe, apteki, wysypiska śmieci i stacje paliw. W ciągu 2008r. zostało zlikwidowanych 7 miejsc postoju należących do Nadleśnictwa w Podaninie.

Poprawił się stan sanitarno-techniczny Chodzieskiego Domu Kultury w Chodzieży przy ul. Strzeleckiej 15 - odmalowano ściany i sufit w sali kinowej, doprowadzono do właściwego stanu technicznego posadzkę na korytarzu pierwszego piętra oraz w pracowniach muzycznych, posadzki w korytarzu i w pomieszczeniach za sceną oraz schody prowadzące do

sali baletowej, wymieniono lustra w sali baletowej, uzupełniono ubytki płytek na ścianach i w posadzce przy wejściu do budynku.

Bieżący stan sanitarno-porządkowy w skontrolowanych obiektach był zachowany.

3.4. Środki transportu publicznego.

W 2008r. skontrolowano 2 karetki pogotowia:

- karetkę należącą do Wielkopolskiego Specjalistycznego Szpitala Chorób Płuc i Gruzlicy w Chodzieży, ul. Strzelecka 32,
- karetkę należącą do Szpitala Powiatowego w Chodzieży, ul. Żeromskiego 29.

Karetki były w dobrym stanie technicznym i sanitarno-porządkowym. Były oznakowane zgodnie z przeznaczeniem. Do utrzymania czystości samochodów zostały wydzielone punkty, do których doprowadzona była bieżąca woda. Karetki wyposażone były w sprzęt do sprzątania (wiaderka, ścierki jednorazowe), zaopatrzone w środki czystościowe i dezynfekcyjne oraz w pojemniki na odpady medyczne. Samochody te posiadały procedury dotyczące mycia i dezynfekcji środków transportu oraz rejestry, w których prowadzone były zapisy z przeprowadzonych zabiegów mycia i dezynfekcji.

3.5. Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

3.5.1. Obiekty żywnościowo-żywieniowe.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chodzieży w 2008r. sprawowała nadzór nad 527 obiektami żywnościowo-żywieniowymi, wytwórniami i miejscami obrotu przedmiotami użytku oraz środkami transportu. W roku ubiegłym zatwierdzono 88 zakładów. Skontrolowano 357 obiektów, co stanowiło 68 % obiektów figurujących w ewidencji komórki Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku (HŻŻ i PU). Przeprowadzono ogółem 506 kontroli sanitarnych w obiektach żywnościowo-żywieniowych oraz wytwórniach i miejscach obrotu przedmiotami użytku i kosmetykami. Odnotowano wzrost liczby zakładów, w których wdrożono zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP). Obiektów, w których wdrożono zasady GMP/GHP było 417, część z nich rozpoczęła wdrażanie systemu HACCP (System Analizy Krytycznych Punktów Kontroli). System HACCP wdrożony został w 3 zakładach, były to 2 zakłady spożywcze i 1 produkujący osłonki do wędlin.

W 2008r. pracownicy HŻŻiPU prowadzili szczególny nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi. Wzmocniono nadzór nad kosmetykami poprzez kontrole wyrobów znajdujących się w obrocie oraz informacje zgłoszone w systemie RAPEX. Zwiększono ilość kontroli w obiektach żywności i żywienia, które wykazywały zły stan sanitarny oraz nad tymi, które produkowały lub prowadziły działalność handlową przeznaczoną dla dużej ilości konsumentów.

W celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-technicznego oraz prowadzenia przez zakłady wewnętrznej kontroli jakości zdrowotnej żywności i przestrzegania higieny, zgodnie z zasadami GMP/GHP a także wdrażania systemu HACCP wydano 77 decyzji administracyjnych, w tym 2 o unieruchomieniu zakładu. Decyzje administracyjne wydano na następujące grupy obiektów:

- sklepy (32 decyzje),
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte (19 decyzji, z czego 11 decyzji wydano dla obiektów

- małej gastronomii, w tym 1 dot. unieruchomienia restauracji),
- piekarnie (10 decyzji, w tym 1 dot. unieruchomienia zakładu),
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (6 decyzji),
- wytwórnie napojów bezalkoholowych (2 decyzje),
- kioski (2 decyzje),
- inne obiekty obrotu żywnością (2 decyzje),
- magazyny hurtowe (1 decyzja),
- wytwórnie lodów (1 decyzja),
- przetwórnie owocowo-warzywne (1 decyzja),
- wytwórnie materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (1 decyzja).

Za stwierdzone w czasie kontroli uchybienia natury sanitarno-porządkowej nałożono 13 mandatów karnych na sumę 1700 zł. Mandaty karne nałożono w następujących obiektach:

- miejscach obrotu artykułami spożywczymi (sklepach) - 6 na sumę 700 zł,
- zakładach małej gastronomii - 3 na sumę 300 zł,
- zakładach żywienia zbiorowego otwartego - 2 na sumę 300 zł,
- piekarni - 1 na kwotę 200 zł,
- magazynach hurtowych - 1 na kwotę 200zł.

Ocenę stanu sanitarnego na arkuszach klasyfikacyjnych przeprowadzono w 181 obiektach, co stanowi 51% obiektów skontrolowanych. W wyniku przeprowadzonej klasyfikacji 7 obiektów było niezgodnych z wymaganiami, stanowi to 4% obiektów sklasyfikowanych. Niezgodne z wymaganiami były:

- sklepy spożywcze (6),
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte (1).

W celu usunięcia nieprawidłowości wszczęto postępowania administracyjne.

W związku ze złożonymi wnioskami właścicieli przeprowadzono 92 wizje i oględziny obiektów żywieniowo-żywnościowych, w wyniku czego wydano 88 decyzji zatwierdzających zakłady do prowadzenia działalności oraz 4 decyzje zatwierdzające obiekt warunkowo. Wystosowano 1 zawiadomienie do prokuratury. Wydano 15 upomnień, w celu przymuszenia do wykonania decyzji administracyjnych.

Pracownik posiadający uprawnienia grzyboznawcy udzielił 12 porad grzybiarzom z powiatu chodzieskiego oraz wydał 1 świadectwo dotyczące grzybów suszonych.

Nazwa obiektu	Obiekty niezgodne z wymaganiami			
	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.
Sklepy spożywcze	15,5%	9,9%	5,1%	9,4%
Targowisko	0%	100%	100%	0%
Piekarnie	16,6%	0%	9,1%	0%
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	0%	0%	0%	1,3%

Tabela nr 3 Zestawienie porównawcze stanu sanitarnego obiektów żywienia i żywności za lata 2005 – 2008 (wyrażonego w % obiektów niezgodnych).

3.5.2. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

W porównaniu do roku 2007, w którym nie kwestionowano żadnej próbki jakoś zdrowotna środków spożywczych uległa pogorszeniu. W roku 2008 w ramach kontroli urzędowej do badań laboratoryjnych zaplanowano i pobrano 75 próbek środków spożywczych, w ramach monitoringu pobrano 2 próbki oraz 4 próbki pobrano w związku z stwierdzonymi w Polsce przypadkami zakażeń bakteriami *Y. enterocolityca*. Przebadano 53 próbki w ramach kontroli urzędowej w kierunku mikrobiologii. Były to: mięso i jego przetwory, drób i produkty drobiarskie, ryby i owoce morza, mleko i jego przetwory, lody, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, wyroby garmazeryjne i kulinarne mięsne schłodzone. W ramach monitoringu przebadano mikrobiologicznie: 2 próbki mięsa mielonego drobiowego i 4 próbki mięsa i podrobów wieprzowych (2 próbki mięsa mielonego wieprzowego, 1 próbkę wątroby wieprzowej, 1 próbkę języka wieprzowego). Zakwestionowano 5 próbek ciast kremowych, w których stwierdzono obecność pałeczek *Salmonella*. Ciasta wyprodukowane były przez zakład piekarniczy zlokalizowany na terenie powiatu chodzieskiego, a próbki pobrane były w sklepach na naszym terenie. Dwa zakwestionowane ciasta wyprodukowane były przez cukiernię w Więcborku a próby tych ciast pobrane były w firmowym stoisku cukierni mieszczącym się w Chodzieży.

Niektóre próbki przebadano pod względem chemicznym. W ramach kontroli urzędowej i jednocześnie monitoringu przebadano w kierunku obecności pozostałości pestycydów – 2 próbki, azotanów – 1 próbkę, GMO – 1 próbkę. W ramach kontroli urzędowej w kierunku obecności metali ciężkich pobrano 13 próbek, substancji dodatkowych – 4 próbki oraz azotanów – 1 próbkę. Próbek tych nie kwestionowano.

Dodatkowo, poza planem, w wyniku interwencji i złej jakości mikrobiologicznej artykułów spożywczych do badań laboratoryjnych pobrano 2 próbki ciast kremowych oraz 6 próbek preparatu do żywienia niemowląt NUTRAMIGEN I.

Porównując odsetek kwestionowanych próbek w okresie 2005-2008 roku można stwierdzić, że na początku porównywalnego okresu był wysoki odsetek próbek kwestionowanych, który obniżał się aż osiągnął poziom zerowy w 2007 roku. W roku ubiegłym odnotowano wzrost odsetka próbek kwestionowanych do 5,6%, a pogorszenie to spowodowała tylko jedna grupa asortymentowa - ciasta kremowe.

3.5.3. Stan sanitarny środków transportu.

W 2008 roku skontrolowano 25 środków transportu żywności. Przeprowadzono 25 kontroli sanitarnych. Podczas kontroli zwracano uwagę na stan techniczny skrzyni ładunkowej, stan sanitarny pojazdu, rejestr mycia i dezynfekcji oraz monitoring temperatury. Sprawdzano także książeczki zdrowia do celów sanitarno – epidemiologicznych kierowcy oraz jego odzież roboczą. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Zakłady produkujące żywność posiadają na ogół własne środki transportu, na które uzyskiwały pozytywne decyzje Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Większość obiektów obrotu żywnością dysponowała prawidłowymi środkami transportu, dobrymi technicznie, utrzymanymi w dobrej kondycji higienicznej i przeznaczonymi wyłącznie do przewozu artykułów spożywczych. Niektóre zakłady korzystały z usług specjalistycznych firm transportowych, których baza transportowa spełniała obowiązujące wymagania i jest pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej.

3.5.4. Ocena sposobu żywienia.

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest ważnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla pacjentów szpitali, dzieci w szkołach i przedszkolach, wychowanków domów dziecka, pensjonariuszy domów dla ludzi starszych. Personel placówek układając jadłospisy starał się dostosować je do grup żywieniowych, jednakże środki finansowe nie zawsze pozwalały na przygotowywanie posiłków pokrywających zapotrzebowanie poszczególnych grup konsumentów. W ewidencji zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego znajdowało się 39 obiektów, były to:

- bloki żywienia w szpitalach (3),
- bloki żywienia w domach pomocy społecznej (2),
- stołówki szkolne (12),
- stołówki w przedszkolach (14),
- stołówki w domach dziecka i młodzieży (1),
- stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych (3),
- inne zakłady żywienia (3),
- zakład usług cateringowych.

Skontrolowano 31 zakładów, w których przeprowadzono 49 kontroli. W celu poprawy stanu technicznego zakładów wydano 6 decyzji administracyjnych. Sklasyfikowano 25 obiektów, wszystkie uznano za zgodne z wymaganiami.

W roku 2008 na terenie powiatu chodzieskiego oceniono teoretycznie sposób żywienia w 17 zakładach. Za nieprawidłowe uznano 3 jadłospisy. Najczęściej stwierdzonymi uchybieniami w zakresie sporządzania jadłospisów były:

- mała ilość owoców i warzyw w postaci surówek,
- małe urozmaicenie posiłków,
- brak potraw z użyciem nasion roślin strączkowych,
- mała ilość kaszy,
- brak pieczywa mieszanego.

Oceniając żywnienie w placówkach żywienia zbiorowego należy stwierdzić, że stan techniczny obiektów, ich wyposażenie dzięki wydawanym decyzjom administracyjnym i staraniom właścicieli placówek ulegają systematycznej poprawie. Wprowadzenie przez 37 zakładów wewnętrznej kontroli jakości zdrowotnej żywności zgodnie z GMP/GHP oraz rozpoczęcie wdrażania systemu HACCP wzmocniło bezpieczeństwo żywienia. Natomiast nadal problemem są jadłospisy, które ze względów finansowych, z jakimi borykają się placówki, nie zawsze w sposób wystarczający gwarantują racjonalne żywienie.

3.5.5. Nadzór nad przedmiotami użytku i kosmetykami oraz ich jakość zdrowotna.

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chodzieży znajdował się zakład produkujący osłonki oraz woreczki z tworzyw sztucznych do artykułów spożywczych (Podanfol Sp. z o.o. w Podaninie). Zakład prowadzi kontrolę wewnętrzną zgodnie z dobrą praktyką produkcyjną i dobrą praktyką higieniczną oraz wprowadził system HACCP. Podczas kontroli sprawdzano czy zakład posiada atesty dla poszczególnych komponentów do produkcji osłonek oraz aktualne wyniki badań produktów finalnych. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. Zgodnie z obowiązującymi przepisami do każdej partii sprzedawanego towaru dołączana była deklaracja zgodności a na żądanie klienta aktualne wyniki badań produktu. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chodzieży nadzorowała również Z.P.H.U „KABLONEX” Eugeniusz Nawrocki w Podaninie, który to zakład produkuje opakowania tworzywa sztucznego, w tym przeznaczone do pakowania żywności. Również Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Uslugowo-Handlowe PRO-MASZ-PAK

E. Rozmarnowski, Z. Rozmarynowski w Chodzieży ul. Mostowa 2b zgrzewa opakowania do żywności z powierzonego materiału (folie z nadrukiem).

Na terenie powiatu chodzieskiego działa obecnie 28 zakładów produkujących porcelanę użytkową, w tym stołową. Podczas wspólnych kontroli z pracownikami higieny pracy sprawdzano oznakowanie wyrobów a także wystawianie przez producentów deklaracji zgodności, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Pobierając próbki porcelany do badań laboratoryjnych kontrolowano magazyny, w których przechowywana jest porcelana, sprawdzając czy zakłady są przygotowane do wprowadzania dobrej praktyki produkcyjnej. Pobrano do badań 5 próbek wyrobów porcelanowych w tym 3 próbki w ramach monitoringu. Próbkę zbadano w kierunku migracji ołowiu i kadmu w WSSE w Poznaniu. Żadnej próbki nie kwestionowano.

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chodzieży znajdowały się również 4 hurtownie i 4 sklepy handlujące przedmiotami użytku.

W ramach nadzoru nad produkcją i obrotem przedmiotami użytku przeprowadzono 15 kontroli. Ponadto pracownicy Stacji kontrolowali oznakowanie przedmiotów użytku, również naczyń jednorazowego użytku, znajdujących się w handlu. Nie stwierdzono uchybień. Do badań laboratoryjnych pobrano 2 próbki importowanej z Chin porcelany, po 1 próbce importowanych, unijnych i krajowych wyrobów z tworzyw sztucznych - próbek nie kwestionowano. Pobrano także 1 próbkę wyrobów papierowych, był to papier śniadaniowy. Próbkę nie kwestionowano. Razem zgodnie z planem pobrano 11 próbek przedmiotów użytku. Ponieważ żadnej z próbek nie kwestionowano należy sądzić, że jakość przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością utrzymuje się podobnie jak w roku ubiegłym na dobrym poziomie.

W ewidencji PSSE w Chodzieży są 2 specjalistyczne sklepy handlujące kosmetykami. W 2008 roku skontrolowano obydwa, łącznie przeprowadzono w nich 7 kontroli. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W ramach kontroli urzędowej do badań laboratoryjnych pobrano 3 próbki kosmetyków. Były to: szampon, żel pod prysznic i mydło w płynie. Próbkę nie kwestionowano.

3.5.6. Współpraca z innymi jednostkami kontrolującymi oraz środkami masowego przekazu.

W ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną wspólnie z pracownikiem Powiatowego Inspektoratu Weterynaryjnego w Chodzieży przeprowadzano 2 kontrole tematyczne w zakładach produkujących pasze dla zwierząt, dotyczące warunków przechowywania gotowego produktu. Kontrolowano również obiekty handlujące mięsem i jego przetworami. W sklepach sprawdzano pochodzenie towaru oferowanego klientom kontrolując dokumenty dostaw.

Pracownicy HŻŻiPU współpracowali również z miejscową prasą udzielając informacji na temat przepisów dotyczących produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością tzn. o konieczności dołączania do produktów deklaracji zgodności oraz konieczności wprowadzenia zasad dobrej praktyki produkcyjnej w procesie produkcji i przechowywaniu gotowego wyrobu. Artykuł pod tytułem „Wymagania dotyczące materiałów i opakowań do kontaktu z żywnością” przekazano do miejscowej prasy tj. do „Naszego Tygodnika”, „Kuriera Chodzieskiego”, „Chodzieżanina” oraz „Tygodnika Nowego”. W maju udzielono wywiadu do „Chodzieżanina” na temat przepisów dotyczących handlu jajami. W okresie letnim informowano czytelników o warunkach przechowywania i sprzedaży artykułów spożywczych. Artykuł pod tytułem „Właściwe przechowywanie żywności” przekazano do „Naszego Tygodnika”, „Kuriera Chodzieskiego”, „Chodzieżanina” oraz „Tygodnika Nowego”. Artykuły te umieszczono także na stronie internetowej Stacji.

Współpraca z Państwową Inspekcją Handlową polegała na wymianie informacji dotyczących wyników kontroli w obiektach żywieniowo-żywnościowych.

Współpracowano również ze Starostwem w Chodzieży a także z urzędami miast i gmin w powiecie chodzieskim wymieniając informacje dotyczące rejestracji i zatwierdzania obiektów żywieniowo-żywnościowych.

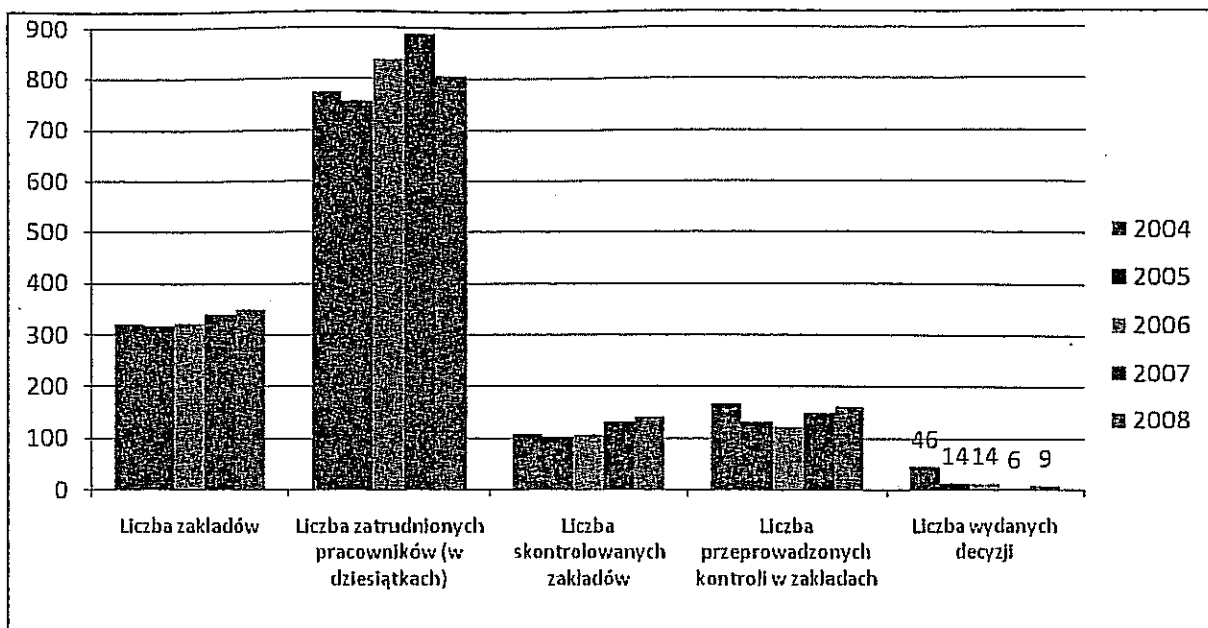
W ramach współpracy w okresie przedświątecznym dnia 19.12.08r. przeprowadzono z Państwową Strażą Rybacką wspólne kontrole punktów sprzedaży ryb. Nie stwierdzono uchybień sanitarnych w zakresie sprzedaży ryb świeżych i mrożonych.

3.6. Warunki higieny pracy.

W ewidencji zakładów pozostających pod nadzorem higieny pracy na dzień 31 grudnia 2008r. wpisane były 352 zakłady, zatrudniające łącznie 8 092 pracowników.

Lp.	Działalność nadzorowa	2004	2005	2006	2007	2008
1.	Liczba zakładów	323	320	324	342	352
2.	Liczba zatrudnionych pracowników	7758	7583	8409	8913	8092
3.	Liczba skontrolowanych zakładów	109	104	109	133	145
4.	Liczba przeprowadzonych kontroli w zakładach	169	133	124	151	164
5.	Liczba wydanych decyzji	46	14	14	6	9

Tabela nr 4 Porównanie działalności nadzorczej w zakresie higieny pracy w latach 2004 – 2008.

Wykres Nr 2 Porównanie działalności nadzorczej w zakresie higieny pracy w latach 2004 – 2008.

Z powyższej tabeli wynika, że w 2008r. wzrosła nieco liczba zakładów oraz nastąpił nieznaczny spadek liczby zatrudnionych pracowników. Ma to związek z wyjazdami pracowników za granicę oraz z kryzysem gospodarczym na zachodzie Europy, który dotknął u nas szczególnie branżę produkcji części samochodowych oraz produkcji porcelany. Skontrolowano 145 zakładów pracy, tj. 41% wszystkich znajdujących się w ewidencji, zwracając szczególną uwagę na warunki higieny pracy, stan zaplecza socjalnego szczególnie tam, gdzie występują czynniki szkodliwe i rakotwórcze oraz na realizację nakazów wydanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Państwową Inspekcję Pracy. W 2008 roku wydano 6 decyzji merytorycznych. Decyzje dotyczyły: przedstawienia wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (3 nakazy), doprowadzenia do właściwego stanu technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i pomieszczeń socjalnych (2 nakazy), wycofania ze sprzedaży BREF WC Active Fresh o zapachu lemon, grapefruit w opakowaniu przypominającym kształtem łódki z żagielkiem (2 decyzje). 5 decyzji zostało zrealizowanych a termin wykonania jednej decyzji dotyczącej wykonania pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy i doprowadzenia do właściwego stanu technicznego pomieszczeń socjalnych upływa w 2009 roku. W 2008 roku również zostały wykonane 4 decyzje, które były wydane w 2007 roku a termin realizacji upływał w 2008r. Decyzje te dotyczyły: przedstawienia wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (4 nakazy), doprowadzenia do właściwego stanu technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i pomieszczeń socjalnych (4 nakazy), złożenia informacji dotyczącej występowania czynników rakotwórczych w środowisku pracy (1 nakaz), założenia rejestru prac oraz rejestru pracowników pozostających w kontakcie z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (1 nakaz), poinformowania pracowników o narażeniu na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz o środkach zapobiegawczych, jakie już zostały lub które będą podjęte w celu poprawy sytuacji (1 nakaz), przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy (1 nakaz), uzyskania

odstępstwa od wysokości w pomieszczeniu pracy (1 nakaz), założenia książki kontroli sanitarnej oraz książki kontroli (2 nakazy).

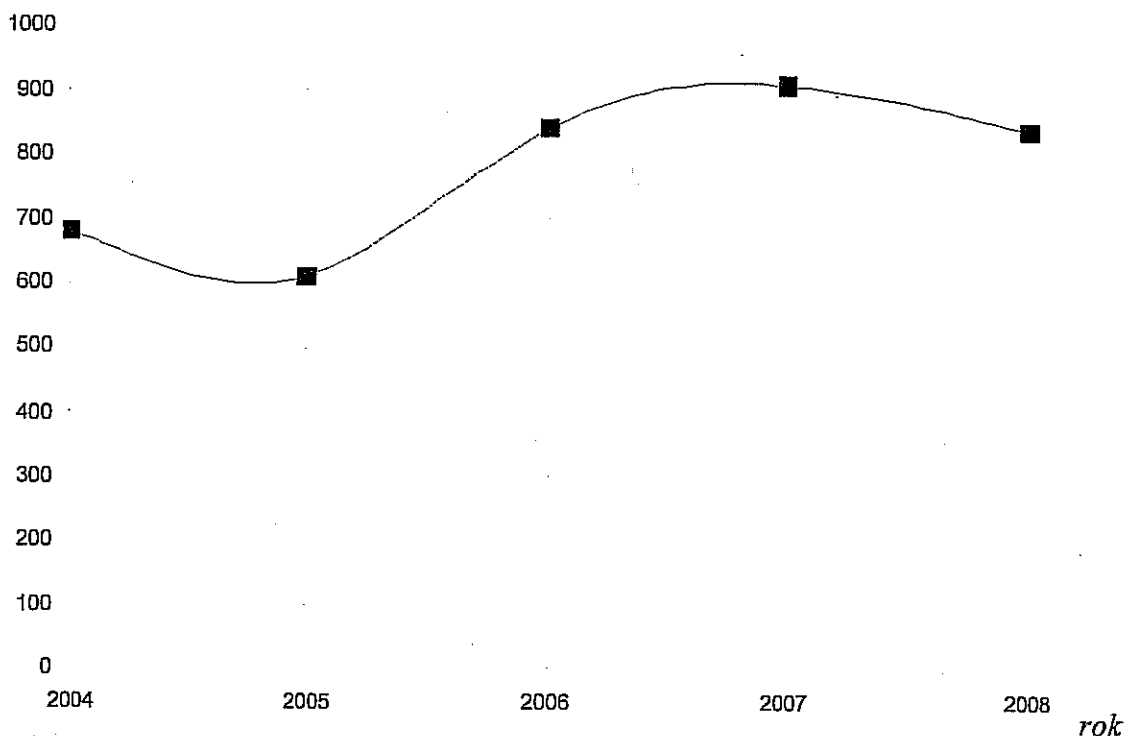
W związku z niewykonaniem decyzji w terminie w ramach postępowania administracyjnego wysłano upomnienie, po którym nakazy decyzji zostały wykonane.

Za niewłaściwy stan porządkowy w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych dla pracowników nałożono 1 mandat karny w wysokości 100 zł.

3.6.1. Czynniki szkodliwe i uciążliwe.

W warunkach narażenia na czynniki szkodliwe, przy przekroczeniach NDS (Najwyższego Dopuszczalnego Stężenia) substancji chemicznych i pyłów oraz NDN (Najwyższego Dopuszczalnego Natężenia) hałasu pracowało:

- w 2004r. - 680 osób,
- w 2005r. - 609 osób,
- w 2006r. - 839 osób,
- w 2007r. - 905 osób,
- w 2008r. - 833 osób tj. 10,3% ogółu zatrudnionych (z tego w warunkach przekroczenia natężenia dźwięku pracowało 565 osób, w warunkach przekroczenia czynników chemicznych - 61 osób, pyłów - 216 osób, przekroczenia mikroklimatu gorącego - 84 osoby), w warunkach niespełnienia norm mikroklimatu umiarkowanego - 177 osób oraz niezgodnego z normą oświetlenia - 371 osób).

Wykres nr 3 Liczba osób pracujących w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe w latach 2004-2008.

W 2008 roku nastąpił spadek liczby zatrudnionych w warunkach szkodliwych, przy przekroczeniach NDS i NDN. Przyczyną tego zjawiska nie jest poprawa warunków pracy, lecz zmniejszenie zatrudnienia i spadek liczby zakładów (np. produkcji porcelany, produkcji części do samochodów) w związku z kryzysem gospodarczym i wyjazdami pracowników za granicę.

3.6.1.1. Czynniki rakotwórcze.

W kontakcie z czynnikami rakotwórczymi w 2008 roku pracowały 543 osoby (139 kobiet i 404 mężczyzn), w 2007 roku - 608 osób oraz w 2006 roku - 679 osób. W warunkach przekroczenia NDS pracowały 124 osoby (22,8% narażonych). Czynniki rakotwórcze występowały w zakładach produkujących meble, wyroby z gumy, zakładach stolarskich, zakładach przeprowadzających impregnację drewna, galwanizację, sterylizację tlenkiem etylenu, stacjach paliw oraz zakładach służby zdrowia (czynnikiem rakotwórczym jest tutaj wirus zapalenia wątroby typu B i C).

W jednym zakładzie produkującym lampy oświetleniowe w czasie kontroli stwierdzono zły stan techniczny pomieszczeń socjalnych. W związku z powyższym została wydana decyzja, która została wykonana.

Na stacjach paliw, gdzie czynnikiem rakotwórczym był benzen, przy dystrybutorach w czasie tankowania stosowane było odprowadzenie oparów paliw z baków do zbiornika z paliwem. Zamknięty system odprowadzania oparów paliw stosowany był również w czasie napełniania zbiorników z cysterny.

W zakładzie stosującym impregnaty do drewna, gdzie czynnikami rakotwórczymi były związki chromu, zostało ograniczone narażenie pracowników przez zastosowanie impregnacji w autoklawach z zamkniętym obiegiem roztworu do impregnacji - proces całkowicie zautomatyzowano. Dwukrotne pomiary stężenia substancji toksycznych wykazały, że stężenia związków chromu były poniżej 0,1 NDS.

W okresie kontrolowanym nie stwierdzono chorób zawodowych ani nie było zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych wywołanych czynnikiem rakotwórczym lub mutagennym. Pracownicy narażeni na działanie czynników rakotwórczych byli objęci badaniami lekarskimi przeprowadzanymi przez lekarzy uprawnionych do badań pracowniczych.

3.6.2. Środki ochrony roślin.

Dystrybucją środków ochrony roślin zajmowało się 7 wyspecjalizowanych sklepów, których pracownicy posiadali aktualne zaświadczenia o przeszkoleniu z zakresu obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin. Przeprowadzono 4 kontrole prowadzenia zabiegów chemizacyjnych. W kontakcie z środkami ochrony roślin przy sprzedaży pracowało 10 pracowników. Przeprowadzono 6 kontroli sklepów prowadzących sprzedaż środków ochrony roślin. Najczęściej stwierdzanym uchybieniem były nieaktualne przepisy prawne w kartach charakterystyki preparatów niebezpiecznych - środków ochrony roślin. Środki bardzo toksyczne i toksyczne nie były sprzedawane w punktach sprzedaży środków ochrony roślin. Środki ochrony roślin dostarczane były do sklepów lub do jednostek wykonujących zabiegi chemizacyjne transportem własnym hurtowni. Na terenie powiatu chodzieskiego brak hurtowni środków ochrony roślin. Woda do opryskiwaczy w kontrolowanych jednostkach pobierana była z beczek (napełnionych wodą z hydrantu), które były dostarczane na miejsce wykonywania zabiegów. Płukanie opryskiwaczy odbywało się na polu, woda z popłuczyn była użyta do oprysków. Mycie sprzętu odbywało się w miejscu garażowania - woda z popłuczyn zbierana była do zbiorników bezodpływowych. Nie stwierdzono występowania

pestycydów przeterminowanych. Środki ochrony roślin kupowane były w ilościach koniecznych do przeprowadzenia bieżących zabiegów - nie były magazynowane w postaci zapasów.

W roku sprawozdawczym nie stwierdzono podejrzeń o zatrucia, zatruc i chorób zawodowych wśród osób zawodowo zatrudnionych przy magazynowaniu, dystrybucji, wykonywaniu zabiegów chemizacyjnych jak również wśród rolników indywidualnych. Na terenie powiatu było około 370 opryskiwaczy do wykonywania zabiegów chemizacyjnych (z tego około 360 przeznaczonych do wykonywania zabiegów w uprawach rolnych i około 10 opryskiwaczy do wykonywania zabiegów w uprawach sadowniczych). Około 360 opryskiwaczy posiadali rolnicy indywidualni, którzy nie byli objęci nadzorem sanitarnym, ponieważ w stosunku do nich nie mają zastosowania przepisy Kodeksu pracy. W związku z powyższym również większość rolników indywidualnych nie była objęta profilaktyczną opieką medyczną. Pomiary stężeń chemicznych środków ochrony roślin na stanowiskach nie były przeprowadzane. Na terenie powiatu chodzieskiego była jedna stacja diagnostyczna do przeprowadzania badań sprawności technicznej opryskiwaczy.

3.6.3. Nadzór nad substancjami i preparatami niebezpiecznymi, prekursorami narkotyków.

Na terenie powiatu chodzieskiego jest jeden zakład produkujący substancje i preparaty chemiczne. Są to gotowe mieszanki gumowe, które zakład sprzedaje m. in. producentom uszczelk gumowych lub zakładom regenerującym opony.

W ramach bieżącego nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi przeprowadzono 58 kontroli. W skontrolowanych zakładach zatrudnionych było 4121 pracowników. W kontakcie z substancjami i preparatami chemicznymi na stanowiskach pracy, na których przeprowadzono pomiary pracowało 706 pracowników. W warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń pracowało 61 osób. 39 osób pracowało przy stężeniu substancji toksycznych od 0,5 – 1,0 NDS, 378 osób pracowało przy stężeniu substancji toksycznych od 0,1 - 0,5 NDS oraz 228 osób pracowało przy stężeniach substancji toksycznych poniżej 0,1 NDS. Wykonane pomiary stężenia substancji chemicznych wykazały przekroczenia NDS w 8 zakładach, z tego w warunkach przekroczenia stężenia ołowiu pracowało 40 osób, w warunkach przekroczenia sumy krotności substancji toksycznych (mieszaniny rozpuszczalników organicznych w lakierniach) pracowało 11 osób, w warunkach przekroczenia stężenia heksanu na stanowisku obsługi drukarek fleksograficznych pracowały 4 osoby, w warunkach przekroczenia stężenia ksylenu lub toluenu na stanowisku lakierowania pracowały 3 osoby oraz w warunkach przekroczenia dymów spawalniczych na stanowisku spawania pracowały 3 osoby.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były nieaktualne karty charakterystyk substancji i preparatów chemicznych- przytoczone były w nich nieaktualne przepisy prawne. W czasie kontroli stwierdzono, że zakłady posiadały oceny ryzyka zawodowego uwzględniające narażenie na czynniki chemiczne. Lakiernie w zakładach działających na terenie powiatu chodzieskiego wyposażone były w kabiny lakiernicze z kurtyną wodną lub wyciągi mechaniczne z otworami ssącymi umieszczonymi poniżej poziomu podłogi (odprowadzenie substancji toksycznych i pyłów odbywało się przez ażurowe ruszty umieszczone w posadzce).

Na terenie powiatu chodzieskiego prekursorzy narkotyków nie były importowane ani eksportowane. Legalne zużycie prekursorów narkotyków kategorii 2 w 2008 roku przedstawia poniższa tabelka:

Substancja	Legalny cel użycia	Ilość	Jednostka
Metylobutyloketon	mycie, czyszczenie	10	l
Kwas siarkowy	analizy chemiczne	80	l
Kwas siarkowy	procesy galwaniczne	1490	kg
Kwas siarkowy	do produkcji akumulatorów	3816000	l
Aceton	analizy laboratoryjne	149	l
Aceton	mycie, czyszczenie	799	l
Kwas solny	odtuszczanie przed galwanizacją	10200	l
Kwas solny	analizy laboratoryjne	4	l

Tabela nr 5 Legalne zużycie prekursorów narkotyków kategorii 2 w 2008 roku.

3.6.4. Analiza wymagań wynikających z rozporządzenia WE nr 1907/2006 REACH u importerów, producentów i dystrybutorów (wyłącznych przedstawicieli) substancji chemicznych.

Na terenie powiatu chodzieskiego nie ma producentów, importerów ani dystrybutorów (wyłącznych przedstawicieli) substancji chemicznych w rozumieniu Rozporządzenia WE Nr 1907/2006 REACH. Są jedynie producenci wyrobów albo dalsi użytkownicy.

Przeprowadzono ocenę 22 kart charakterystyki preparatów niebezpiecznych. W 13 kartach charakterystyki podane były nieaktualne przepisy prawne. 4 karty charakterystyki preparatów niebezpiecznych zostały sporządzone zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

3.6.5. Czynniki biologiczne występujące w zakładach pracy.

Na terenie powiatu chodzieskiego nie ma zakładów, w których wykorzystywane były w produkcji czynniki biologiczne zakwalifikowane do grupy 3 lub 4. W wyniku oceny ryzyka zawodowego stwierdzono możliwość występowania szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 2 i 3 w 69 zakładach (z tego w 48 zakładach zajmujących się produkcją żywności, 4 laboratoriach (analitycznych, bakteriologicznych) oraz 17 pozostałych zajmujących się gospodarką odpadami, gospodarką leśną). W skontrolowanych zakładach potencjalnie narażone na działanie czynników biologicznych były 1142 osoby. Na działanie szkodliwych czynników biologicznych narażeni byli pracownicy zatrudnieni przy produkcji żywności, mleka, hodowli zwierząt, produkcji pasz, hodowli drobiu, produkcji wyrobów masarskich, produkcji pieczywa, wyrobów cukierniczych, prowadzeniu analiz materiału pobranego od pacjentów, przy leczeniu oraz pielęgnacji chorych pacjentów, podczas prac związanych z zbiórką odpadów komunalnych, oczyszczaniu ścieków, prowadzeniu gospodarki leśnej. W 2008 roku przeprowadzone kontrole 33 zakładów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.6.6. Choroby zawodowe.

W 2008r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chodzieży wpłynęły 3 zgłoszenia choroby zawodowej; przeprowadzono 3 postępowania w sprawie chorób zawodowych, w wyniku czego wydano 3 decyzje pozytywne o stwierdzeniu choroby zawodowej sklasyfikowane według wykazu chorób zawodowych pod nr 15. Choroby te zostały stwierdzone u nauczycieli pracujących w jednej szkole.

W związku z pismami otrzymanymi od Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych spoza województwa wielkopolskiego o podejrzeniach chorób zawodowych w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych przeprowadzono 3 wizytacje i sporządzono 3 karty oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej.

Numer wykazu	Rodzaj choroby zawodowej	Liczba chorób zawodowych				
		2004	2005	2006	2007	2008
3	<i>Pylica krzemowa płuc</i>	0	2	0	0	0
15	<i>Przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym</i>	0	1	0	0	3
21	<i>Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem</i>	0	1	0	0	0
Razem		0	4	0	0	3

Tabela nr 6 Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2004 – 2008.

W powiecie chodzieskim nie stwierdzono w latach 2004 – 2008 przypadków zawodowych chorób zakaźnych i inwazyjnych.

3.7. Realizacja zadań w obiektach nauczania i całodobowego pobytu dzieci i młodzieży.

Nadzorem sanitarnym objęto 72 obiektów stałych i 5 placówek sezonowych. Przeprowadzono łącznie 127 kontrole, podczas których sprawdzano stan sanitarno-porządkowy. Zmierzone 298 stanowisk pracy ucznia, oceniono 37 tygodniowych rozkładów lekcji.

3.7.1. Higiena procesu nauczania.

Nadzorem sanitarnym objęto 72 obiektów stałych. Najczęściej występujące nieprawidłowości stwierdzone podczas ocen tygodniowych rozkładów lekcji to:

- w 16 oddziałach (tj. około 43% ogółu badanych rozkładów lekcji) nie w każdym dniu zaplanowane zostały zajęcia z elementami ruchu;
- w 9 oddziałach (tj. około 24% ogółu badanych rozkładów lekcji) przedmioty trudne następowały po sobie przez 3-4 godziny lekcyjne;
- w 5 oddziałach (tj. około 13% ogółu badanych rozkładów lekcji) występowały zdwojenia (bloki) lekcyjne z tego samego przedmiotu.

Po przeprowadzeniu pomiarów stołów, krzeseł oraz wzrostu uczniów i dokonaniu oceny okazało się, że w dniu pomiarów prawidłowe tzn. dostosowane do wzrostu stanowisko miało 496 uczniów tj. 79% ogółu badanych. W stosunku do roku 2007 stwierdza się znaczną poprawę w tym zakresie. Poprawa nastąpiła wskutek zakupu nowych, odpowiednich mebli jak również dzięki uporządkowaniu i odpowiednim wykorzystaniu mebli istniejących w placówkach. Odsetek siedzących prawidłowo uczniów w stosunku do roku 2007 zwiększył się o 15%.

Czynnik badany	Skontrolowanych		Przed-szkola	Szkoły podsta-wowe	Gimna-zja	Szkoły ponad podsta-wowe	Placówki całodo-bowego pobytu
Tygo-dnio-wy rozkład zajęć	rozkładów	liczba	0	15	13	9	0
		% niezgodnych z normą	0	73	76	100	0
Meble	dzieci korzystających z umeblowania	liczba	237	342	48	0	0
		% siedzących nieprawidłowo	4	9	8	0	0

Tabela nr 7 Warunki higieny procesu nauczania w obiektach szkolnych.

3.7.2. Warunki sanitarne obiektów.

Po przeprowadzonych kontrolach wydano w 2008r. 16 decyzji merytorycznych. Decyzje te miały na celu poprawę stanu technicznego budynków, a dotyczyły: przedszkoli (3 decyzje), szkół podstawowych (4 decyzje), gimnazjów (2 decyzje), zespołów szkół ogólnokształcących (2 decyzje), warsztatów i Centrów Edukacji Zawodowych (1 decyzja), placówek pracy pozaszkolnej (2 decyzje), schroniska młodzieżowe (2 decyzje).

Wyszczególnienie			Liczba zakładów		%	
			2007	2008	2007	2008
Nieprawidłowy stan techniczno-sanitarny			0	0	0	0
Warunki do utrzymania higieny	Ponadnormatywna liczba uczniów przypadająca na	urządzenie ustępowe	3	3	4	4
		umywalkę	5	5	7	7
Brak warunków do prowadzenia żywienia			28	28	38	39

Tabela nr 8 Stan sanitarny zakładów nauczania i wychowania w 2007 i 2008r.

Na terenie powiatu nie ma placówek posiadających ubikacje zewnętrzne. W dalszym ciągu nie we wszystkich szkołach jest wystarczająca infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Szkoły podstawowe zlokalizowane na wsiach posiadały własne (głównie zastępcze) sale gimnastyczne, które stanowiły wystarczającą bazę do prowadzenia zajęć. Szkoły podstawowe i zespoły szkół zlokalizowane w mieście w dalszym ciągu borykają się z problemem braku sal. Dziewiętnaście na dwadzieścia trzy szkoły posiadały jedną salę gimnastyczną, w czterech szkołach brak było sali. Niektóre szkoły posiadały dodatkowo salę zastępczą. Była to niewystarczająca baza przy wymiarze 4 godzin lekcji wychowania fizycznego w skali tygodnia, w stosunku do liczby oddziałów. W placówkach tych w okresie wiosenno-jesiennym część lekcji odbywała się na boiskach szkolnych, natomiast w okresie zimowym część godzin wychowania fizycznego odbywała się w klasie lekcyjnej (gdzie uczniowie mieli zajęcia teoretyczne, na których przedstawiane były przepisy gier zespołowych) lub na korytarzach szkolnych, gdzie uczniowie grali w tenisa stołowego. Częstym zjawiskiem był fakt, iż w zajęciach organizowanych na salach gimnastycznych uczestniczyły po dwie tzw. grupy wufoiczne (cztery oddziały klasowe). Ponadto uczniowie uczestniczyli w odpłatnych zajęciach wychowania fizycznego na basenie kąpielowym i w siłowni. Szkoły korzystały z innych obiektów takich jak basen, siłownia.

W minionym 2008r. uruchomione zostały 3 nowe hale sportowe z pełnym zapleczem sanitarnym. W każdej z hal jest możliwość stworzenia trzech niezależnych boisk sportowych, co zabezpiecza w 100% potrzeby szkół. W dalszym ciągu na podstawowym i gimnazjalnym etapie kształcenia brak jest szkół dostosowanych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych.

Tylko w 9 (tj. 21%) na 42 placówki nauczania funkcjonował gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, w pozostałych placówkach dochodząca raz na dwa tygodnie pielęgniarka posiadała tylko wyznaczone miejsce do pracy, którym najczęściej był pokój nauczycielski.

3.7.3. Współpraca z innymi instytucjami.

W okresie wakacji szkolnych wspólnie z pracownikami Powiatowej Komendy Policji w Chodzieży przeprowadzono 2 kontrole placówek wypoczynku letniego. Do samorządów i organów prowadzących placówki nauczania wystosowane zostały pisma informujące o stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowościach prośbą o zajęcie stanowiska i poinformowaniu o podjętych krokach.

4. Sytuacja epidemiologiczna.

Sytuacja epidemiologiczna w powiecie chodzieskim w 2008r. kształtowała się korzystnie. Nie było masowych zachorowań i zatruc pokarmowych.

4.1. Choroby, szerzące się drogą pokarmową.

W 2008 roku sytuacja epidemiologiczna w powiecie chodzieskim kształtowała się korzystnie. Nie zarejestrowano zachorowań na: dur brzuszny, dury rzekome, czerwone, wirusowe zapalenie wątroby typu A, zatrucia jadem kielbasianym i enterotoksyną gronkowcową.

Nastąpił wzrost zachorowań na biegunki u dzieci do lat 2 (w 2007r. – 44 przypadki, w 2008r. – 120), z tego 59 przypadków na tle wirusowym (czynnikiem patogennym były rotawirusy i adenowirusy), 49 przypadków bakteryjnych zakażeń jelitowych oraz 12 przypadków zatruc o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Hospitalizowano 115 dzieci, 5 leczono ambulatoryjnie.

W 2008 spadła liczba zatruc pokarmowych (z 35 w 2007r. do 23 przypadków w 2008r.). 20 zachorowań wywołane było czynnikiem bakteryjnym pałeczką *Salmonella Enteritidis*, 3 zachorowania to zatrucia grzybami. Hospitalizowano 20 osób, pozostałe leczono ambulatoryjnie. Wśród 23 zatruc pokarmowych 2 to rodzinne ogniska zatrucia pokarmowego. Jedno wywołane pałeczką *Salmonella*, zachorowało dwoje dzieci (bliźnięta), drugie to zatrucie grzybami (muchomor sromotnikowy i czubajka czerwieniejąca). Zachorowały osoby dorosłe, matka z synem. Zachorowania zakończyły się wyzdrowieniem.

4.2. Wirusowe zapalenie wątroby.

Nastąpił wzrost zachorowań na przewlekłe „wirusowe zapalenie wątroby typu B” (z 1 przypadku w 2007 r. do 3 w 2008r.). Zachorowało 2 mężczyzn (19 i 36 - lat) oraz 15- letnia kobieta, wszyscy mieszkańcy wsi. 5 - krotnie spadła ilość zachorowań na przewlekłe „wirusowe zapalenie wątroby typu C” (z 5 w 2007r., do 1 w 2008r.). Zachorowała 1 kobieta z miasta. Hospitalizowano 2 osoby, 2 leczono ambulatoryjnie. Rozpoznanie choroby potwierdzono badaniami serologicznymi krwi. Wśród chorych na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C nie było zachorowań u pracowników służby zdrowia.

4.3. Choroby, przeciw którym realizowane są szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane.

W 2008 roku nie zarejestrowano chorób: odry, tężca, błonicy, pneumokokowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu, kleszczowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, inwazyjnej choroby wywołanej przez *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae* i *Haemophilus influenzae*.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 przypadek bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych sklasyfikowany jako „inne określone”. W poprzednim roku choroby tej nie zarejestrowano. Zachorował chłopiec w pierwszej dobie po urodzeniu, którego hospitalizowano. Wykonano badanie bakteriologiczne płynu mózgowo-rdzeniowego – wyhodowano pałeczki *Klebsiella pneumoniae*. Zejście choroby – wyleczenie. Zarejestrowano 2 przypadki wirusowego zapalenia mózgu, jedno sklasyfikowane jako „nieokreślone” drugie jako „wirusowe zapalenie mózgu w ospie wietrznej”. W poprzednim roku chorób tych nie

zarejestrowano. Osoby chore to dorosła kobieta i 6-letnia dziewczynka, które były hospitalizowane.

Tak jak w roku poprzednim zarejestrowano 2 przypadki krztuśca. Zachorowała 1-miesięczna dziewczynka i 30-letni mężczyzna. Chorych hospitalizowano. Wykonano badania laboratoryjne – wyniki badań serologicznych krwi na obecność przeciwciał B. Pertussis były dodatnie.

Spadła ilość zachorowań na różyczkę (w 2008r. – 4 zachorowania, w 2007r. – 11). Zachorowało 4 chłopców. Badań serologicznych potwierdzających chorobę nie wykonano.

Wzrosła ilość zachorowań na nagminne zapalenie przyusznicy (w 2007r. – 1, w 2008r. – 5). Tak jak w roku poprzednim nie zarejestrowano zachorowań na gripę.

Po raz pierwszy od wielu lat zarejestrowano 1 przypadek sklasyfikowany jako „ostre nagminne porażenie dziecięce nieokreślone”. Zachorowała 11-letnia dziewczynka zamieszkała w mieście, którą hospitalizowano w Poznaniu. Chorobę stwierdzono na podstawie objawów klinicznych. Szczepienia p/polio wykonane były u niej zgodnie z kalendarzem szczepień. Zejście choroby – wyzdrowienie.

4.4. Grupa chorób, w których brak dotąd skutecznych metod zapobiegawczych.

Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na: salmonelozy narządowe, przypadków z objawami OPV u dzieci poniżej 15 r.ż., paciorkowcowego zapalenia gardła, zakażenia powolnymi wirusami OUN, gorączki Q, legionellozy, kampylobakteriozy, zakażenia enterokrwotocznymi szczepami E. coli.

W roku sprawozdawczym nastąpił nieznaczny spadek zachorowań na boreliozę (z 11 przypadków w 2007r. do 9 w 2008r.). Zachorowało 3 mężczyzn i 6 kobiet, w większości mieszkańcy miast. Hospitalizowano 3 osoby. Wszystkie osoby wcześniej były ukąszone przez kleszcze. 6 osób miało kontakt z kleszczem w lasach powiatu chodzieskiego, 2 osoby pokąsane były przez kleszcze na działkach przydomowych w Szamocinie i w Chodzieży a 1 osoba podczas prac polowych we własnym gospodarstwie rolnym. Wśród chorych nie było osób narażonych zawodowo.

Nastąpił 2- krotny wzrost zachorowań na ospę wietrzną (z 98 przypadków, w 2007r. do 195 w 2008r.) oraz nieznaczny spadek zachorowań na płonicę (w 2007r. – 7 zachorowań, w 2008r. – 5).

Na tym samym poziomie co w roku poprzednim utrzymywała się liczba zachorowań na posocznicę sklasyfikowaną jako „inna określona i nieokreślona” – 1 zachorowanie. Zachorowała 63- letnia kobieta, którą hospitalizowano w Oddziale Intensywnej Terapii Szpitala Specjalistycznego w Pile po wcześniejszej operacji nowotworu jelita grubego przeprowadzonej w Oddziale Chirurgii Szpitala Powiatowego w Chodzieży. Zejście choroby- zgon.

Zarejestrowano 6 przypadków gruźlicy, to o 2 więcej niż w roku poprzednim. Zachorowali 3 mężczyźni i 3 kobiety, które hospitalizowano w Wielkopolskim Specjalistycznym Szpitalu Chorób Płuc i Gruźlicy w Chodzieży. Chorobę potwierdzono badaniami bakteriologicznymi na obecność prątków gruźlicy w płwocinie. Wzrosła ilość zachorowań na mononukleozę z 3 przypadków w 2007r. do 11 w 2008r.

Wzrosła ilość zachorowań na zapalenie płuc o etiologii zakaźnej (w 2007r. – 151 zachorowań, w 2008r. – 194), w tym w 7 przypadkach chorobę wywołała *Mycoplasma pneumoniae*.

Spadła ilość zachorowań na glistnicę (2007r. – 12, w 2008r. – 1) i wszawicę (w 2007r. – 3, w 2008r. – 1), natomiast wzrosła ilość zachorowań na cytomegalię z 1 do 5 przypadków.

4.5. Grupa chorób odzwierzęcych.

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano chorób: leptospirozy, tasiemczycy, w tym bąblowicy, listeriozy, brucelozy, włośnicy i wścieklizny.

Liczba zachorowań na toksoplazmozę utrzymywała się na podobnym poziomie jak w roku poprzednim (2007r.-1, 2008r.- 2). Po raz pierwszy zarejestrowano zachorowania na pneumocytozę i toksokarozę. Obie choroby rozpoznano u jednej 31 – letniej kobiety, którą hospitalizowano w Oddziale Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych Szpitala Klinicznego w Poznaniu.

W dalszym ciągu utrzymywała się duża liczba zgłoszeń osób pokąsanych przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę – 77 (w 2007r. – 80). Do szczepień przeciw wściekliznie zakwalifikowano 4 osoby (w 2007r.- 9 osób). Zachorowań u ludzi nie stwierdzono.

4.6. Zachorowania na choroby zakaźne w 2008r. w zestawieniu tabelarycznym.

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa		2007		2008	
				L zachorowań	zapadalność	L zachorowań	zapadalność
0	1	2					
1	A00	Cholera ^{UE}		-	-	-	-
2	A01.0	Duru brzuszny ^{UE/PL}		-	-	-	-
3	A01.1-3	Dury rzekome A,B,C ^{UE/PL}		-	-	-	-
4	Z22.0	Nosicielstwo duru brzuszego lub rzekomego ^H		-	-	-	-
5	A02.0	Salmonelozы	zatrucia pokarmowe ^{UE}	32	68,05	20	42,43
6	A02.1-8		zakażenia pozajelitowe ^{PL}	-	-	-	-
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozы) ^{UE}		-	-	-	-
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	-	-	-	-	-
9	A04.3		-	-	-	-	-
10	A04.4		-	-	-	-	-
11	A04.5		-	-	-	-	-
12	A04.6		-	-	-	-	-
13	A04.7-9		inne określone i nie określone	40	85,06	76	161,23
14	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ¹⁶		23	1456,62	49	3049,15
15	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	gronkowcowe	-	-	-	-
16	A05.1		jadem kielbasianym (botulizm) ^{UE}	2	4,25	-	-
17	A05.2		wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>	-	-	-	-
18	A05.3-8		inne określone	-	-	-	-
19	A05.9		nie określone	1	2,13	-	-
20	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 ¹⁷		-	-	-	-
21	A06.0	Pełzakowa czerwonka ostra		-	-	1	2,12
22	A07.1	Lamblioza (giardioza) ^{UE}		-	-	1	2,12
23	A07.2	Kryptosporydioza ^{UE}		-	-	-	-

24	A08.0	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (ogółem)	nieżyt jelitowy wywołany przez rotawirusy	24	51,04	71	150,62
25	A08.1		ostra gastroenteropatia wywołana przez czynnik Norwalk	-	-	-	-
26	A08.2-5		inne wirusowe zakażenia jelit	2	4,25	14	29,70
27	A08	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁹		15	949,97	59	3671,43
28	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2		6	379,99	12	746,73
29	A20	Dżuma ^{UE}		-	-	-	-
30	A21	Tularemia ^{UE}		-	-	-	-
31	A22	Waglik ^{UE}		-	-	-	-
32	A23	Brucelozą		-	-	-	-
33				-	-	-	-
34	A24.0	Nosacizna ^{PL}		-	-	-	-
35	A26	Różyczka ^{PL}		-	-	-	-
36	A27	Leptospiroza ^{UE/PL}		-	-	-	-
37	A28.0	Pastereloza		-	-	-	-
38	A28.1	Choroba kociego pazura		1	2,13	-	-
39	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{UE}		-	-	-	-
40	A30	Trąd ^{PL}		-	-	-	-
41	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO		-	-	-	-
42	A32	Listerioza ^{UE}		-	-	-	-
43	A33-A35	Tęžec	ogółem ^{UE}	-	-	-	-
44	A33		noworodków ^{UE}	-	-	-	-
45	A36	Błonica ^{UE/PL}		-	-	-	-
46	Z22.2	Nosicielstwo błonicy ⁹		-	-	-	-
47	A37	Krzusiec ^{UE}		2	4,25	2	4,24
48	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		7	14,89	5	10,60
49	A39	Choroba meningokokowa ¹⁰	ogółem ^{UE}	1	2,13	-	-
50	A39.0		zapalenie opon mózgowych ^{UE}	1	2,13	-	-
51	A39.8/G05.0		zapalenie mózgu ^{UE}	-	-	-	-
52	A39.1-4		posocznica ^{UE}	-	-	-	-
53	A39.5-9		inna określona i nie określona ^{UE}	-	-	-	-
54	A40.0,1,8-9 (...)	Posocznica ¹¹	paciorkowcowa ¹²	-	-	-	-
55	A40.2 (...)		enterokokowa	-	-	-	-
56	A41.0-2 (...)		gronkowcowa	-	-	-	-
57	A41.5 (...)		wywołana przez bakterie Gram (-) ¹³	-	-	-	-
58	A41.4,8,9 (...)		inna określona i nieokreślona	1	2,13	1	2,12
59	A42	Promienica		-	-	-	-
60	A46; O86.8	Róża	ogółem	5	10,63	2	4,24
61	O86.8		po porodzie i w porożu	-	-	-	-
62	A48.0	Zgorzel gazowa		-	-	-	-
63	A48.1-2	Legionelloza ^{UE}		-	-	-	-
64	A48.8	Twardziel		-	-	-	-
65	A68	Gorączka powrotna		-	-	-	-
66	A69.2	Borelioza z Lyme ^{PL}		11	23,39	9	19,09

67	A70	Ornitocy (zakażenia Chlamydia psittaci)		-	-	-	-
68	A71	Jaglica		-	-	-	-
69	A75	Dur wysypkowy		-	-	-	-
70	A78	Gorączka Q ^{UE}		-	-	-	-
71	A77; A79	Gorączka plamista i inne riketsjozy		-	-	-	-
72	A80.0	Ostre nagminne porażenie dziecięce	poszczepienne, postać porażenna (VAPP) ^{PL}	-	-	-	-
73	A80.1-2,4		wywołane dzikim wirusem ^{PL/14}	-	-	-	-
74	—		wyw. wirusem poch. szczepionkowego (cVDPV) ^{PL/15}	-	-	-	-
75	A80.3-9		inne, nie wykazane powyżej	-	-	-	-
76	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		-	-	1	2,12
77	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}	-	-	-	-
78	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD) ^{UE}	-	-	-	-
79	A81		inne i nie określone	-	-	-	-
80	A81.1	Podostre stwardniające zapalenie mózgu		-	-	-	-
81	A82	Wścieklizna ^{UE}		-	-	-	-
82	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ¹⁶		9	19,14	4	8,48
83	A84	Wirusowe zapalenie mózgu	przenoszone przez kleszcze ^{PL}	-	-	-	-
84	B00.4		opryszczkowe	-	-	-	-
85	A83;85;B02.0		inne określone	-	-	-	-
86	A86		nie określone	-	-	1	2,12
87	—	w innych chorobach objętych MZ-56 ¹⁷		-	-	1	2,12
88	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	-	-	-	-
89	B00.3		opryszczkowe	-	-	-	-
90	A87.1-9;B02.1		inne określone i nie określone	-	-	-	-
91	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹⁸	-	-	-	-
92	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{PL}		-	-	-	-
93	A95	Wirusowe gorączki krwotoczne	żółta gorączka ^{UE}	-	-	-	-
94	A92-4;A96-9		Ebola/Marburg, Lassa, krymsko-kongijska ^{UE/19}	-	-	-	-
95	—		inne określone i nie określone ¹⁹	-	-	-	-
96	B01	Ospa wietrzna		98	208,40	195	413,69
97	B03	Ospa prawdziwa ^{UE}		-	-	-	-
98	B05	Odra ^{UE}		-	-	-	-
99	B06	Różyczka ^{UE}		11	23,40	4	8,48
100	B08.8	Pryszczycza		-	-	-	-
101	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A - ostre ^{UE}	-	-	-	-
102	B16		typu B - ostre ^{UE}	-	-	-	-
103	B18.0-1		typu B - przewlekłe ²⁰	1	2,13	3	6,36
104	B17.1; B18.2		typu C ^{UE/20}	5	10,63	1	2,12
105	odpowiednio		typu B+C (zakażenie mieszane) ²¹	-	-	-	-
106	B17.0,2-8; B18.8-9;B19		inne i nie określone	1	2,13	-	-
107	B20-B22	Choroba wywołana przez HIV	której skutkiem są określone choroby ^{UE/PL}	-	-	-	-
108	B23		której skutkiem są inne stany	-	-	-	-

109	B24		nie określona	-	-	-	-
110	Z21	Bezobjawowy stan zakażenia wirusem HIV ^{UE} ₂₂		-	-	-	-
111	B25	Cytomegalia		1	2,13	5	10,60
112	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) ^{UE/PL}		1	2,13	5	10,60
113	B27	Mononukleozą zakaźną ^{PL}		3	6,38	11	23,33
114	B35	Grzybice	grzybice skóry (dermatofitozy)	2	4,25	-	-
115	B37		kandydoza	-	-	-	-
116	B36; B38-49		inne grzybice	-	-	-	-
117	B50-B54	Zimnica (malaria) ^{UE}		-	-	-	-
118	B58	Tokso plazmoza ^{UE/PL}		1	2,13	2	4,24
119	B59	Pneumocystoza		-	-	1	2,12
120	B67	Bąblowica (echinokokoza) ^{UE}		-	-	-	-
121	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)		-	-	-	-
122	B68.1	Tasiemczyca wywołana przez T. saginata		-	-	-	-
123	B68.0; B70-1	Inne tasiemczyce, określone i nie określone		-	-	-	-
124	B75	Włośnica ^{UE}		1	2,13	-	-
125	B77	Glistnica		12	25,52	7	14,85
126	B80	Owsica		6	12,76	-	-
127	B76; B78-9	Inne inwazje nicieniami przewodu pokarmowego		-	-	-	-
128	B83.0	Tokso karoza		-	-	1	2,12
129	B85	Wszawica		3	6,38	1	2,12
130	B86	Świerzb		10	21,27	12	25,45
131	wym. niżej	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae (inwazyjna) ²³	ogółem ^{UE}	-	-	-	-
132	B95.3/G04.2; G00.1		zapalenie opon i/ lub mózgu ^{UE}	-	-	-	-
133	A40.3		posocznica ^{UE}	-	-	-	-
134	J13		zapalenie płuc ^{UE}	-	-	-	-
135	B95.3		inna określona i nie określona ^{UE}	-	-	-	-
136	B96.0	Mycoplasma pneumoniae jako przyczyna chorób		17	36,15	7	14,85
137	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. E. coli ^{PL}		-	-	-	-
138	wym. niżej	Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae typ B (inwazyjna) ²⁴	ogółem ^{UE}	-	-	-	-
139	B96.3/G04.2; G00.0		zapalenie opon i/ lub mózgu ^{UE}	-	-	-	-
140	A41.3		posocznica ^{UE}	-	-	-	-
141	B96.3/J05.1		zapalenie nagłośni ^{UE}	-	-	-	-
142	B96.3		inna określona i nie określona ^{UE}	-	-	-	-
143	G01; G04.2; G05.0;	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56 ²⁵	-	-	-	-
144	G00.2-8; G04.2		inne określone	-	-	1	2,12
145	G00.9; G04.2		inne, nie określone	1	2,13	-	-
146	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		1	2,13	-	-
147	G04.0	Zapalenie	poszczepienne	-	-	-	-

148	G04.8-9	mózgu	inne i nie określone	-	-	-	-
149	J10-J11	Grypa	ogółem ^{UE}	-	-	-	-
150			u dzieci w wieku 0-14 lat ^{UE}	-	-	-	-
151	J12; J14-18	Zapalenie płuc o etiologii zakaźnej ²⁶		151	321,11	194	411,58
152	P23	Wrodzone (infekcyjne) zapalenie płuc		-	-	-	-
153	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	zespół różyczki wrodzonej ^{PL}	-	-	-	-
154	P35.1		zakażenie wirusem cytomegalii	-	-	-	-
155	P35.2-9		inne określone i nie określone	-	-	-	-
156	P36	Posocznica bakteryjna noworodka ²⁷		-	-	-	-
157	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza ^{UE}	-	-	-	-
158	P37.2		listerioza ^{UE}	-	-	-	-
159	P37.3-9		inne określone i nie określone	-	-	-	-
160	T62.0	Zatrucie naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	grzybami	-	-	3	6,36
161	T62.1-2		jagodami, innymi częściami roślin	-	-	-	-
162	T61		rybą, skorupiakami, innymi produktami morza	-	-	-	-
163	T62.8-9		innymi substancjami szkodliwymi jako pokarm	-	-	-	-
164	T64	Inne zatrucia	afla- i mikotoksynami w produktach spożywczych	-	-	-	-
165	T60		pestycydami	-	-	-	-
166	T36-T50		lekami, prep. farmakologicznymi, substancjami biolog.	-	-	-	-
167	T51		alkoholem	-	-	-	-
168	T52-T59		in. subst., zazwyczaj nie stosowanymi w celach leczniczych	-	-	-	-
169	T63		toksyczny efekt kontaktu z jadowitymi zwierzętami	-	-	-	-
170	T65		substancjami innymi i nieokreślonymi	-	-	-	-
171	28	Zakażenia HCV		10	21,27	1	2,12
172	28			519	-	-	-

Tabela nr 9 Choroby zakaźne w 2008 roku w porównaniu do roku 2007.

4.7. Realizacja szczepień ochronnych.

Realizacja szczepień ochronnych odbywała się podobnie jak w roku poprzednim w 10 placówkach opieki zdrowotnej. PSSE nadzorowała warunki transportu i przechowywania oraz gospodarowanie preparatami szczepionkowymi. Wykonawstwo szczepień było wysokie.

4.8. Współpraca z innymi instytucjami.

Pracownicy epidemiologii uczestniczyli w ćwiczeniach symulacyjnych zorganizowanych przez władze wojewódzkie a związanych z możliwością wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego. Kontynuowano również kampanię informacyjną na temat choroby meningokokowej. Jej adresatem były szkoły i przedszkola. Wystosowano również apel do władz miasta i gminy Chodzież w celu pozyskania środków na szczepienia dla młodzieży szkolnej. Informacje na temat zakażeń meningokokami zamieszczono na stronie internetowej PSSE. W ścisłej współpracy z Inspekcją Weterynaryjną i szpitalami kontynuowano przygotowania do likwidacji skutków ewentualnej pandemii grypy.

5. Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należało m.in.:

- uzgadnianie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; uzgadnianie warunków zabudowy dla obiektów rolniczych,
- udział w przeprowadzaniu strategicznej oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
- opiniowanie dokumentacji projektowej,
- kontrola obiektów w trakcie budowy,
- uczestniczenie w odbiorach końcowych obiektów,
- uczestniczenie w oddawaniu do użytkowania obiektów planujących rozpocząć działalność na podstawie zgłoszenia do PSSE,
- opiniowanie programów dostosowania otwartych zakładów opieki zdrowotnej do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2006r., Nr 213, poz. 1568 z późniejszymi zmianami),
- opiniowanie dostosowania otwartych zakładów opieki zdrowotnej do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2006r., Nr 213, poz. 1568 z późniejszymi zmianami),
- opiniowanie dostosowania placówek opiekuńczo – wychowawczych do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007r. (Dz. U. Nr 201 poz. 1455) w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Do Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wpłynęło ogółem 408 pism, wniosków i informacji.

Wydano łącznie 49 postanowień dotyczących:

- warunków zabudowy (1),
- uzgodnienia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (16),
- uzgodnienia środowiskowych uwarunkowań (23),
- programów dostosowania zakładów opieki zdrowotnej (3),
- dostosowania zakładów opieki zdrowotnej (3),
- sprostowania błędów (1)
- przekazania sprawy do PWIS w Poznaniu: odbiór stacji bazowej ERA 44050 w Chodzieży, przy ul. Strzeleckiej oraz wniosek o zajęcie stanowiska w przedmiocie usytuowania zbiornika bezodpływowego na działce w Lipinach, gmina Budzyń (2).

Wydano 83 opinie sanitarne dotyczące:

- dokumentacji projektowej (5),
- dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych (47),
- odstąpienia od konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (21)
- konieczności sporządzenia raportów oddziaływania na środowisko (3),
- dostosowania zakładów opieki zdrowotnej (6)
- dostosowania placówek opiekuńczo – wychowawczych (3).

Wykonano w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego 65 wizji i kontroli w terenie, w tym:

- oględziny obiektu w trakcie budowy w trakcie budowy (10),
- oględziny sprawdzające dostosowanie pomieszczeń do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006r. (9),
- oględziny pomieszczeń placówek oświatowych (2),
- oględziny w terenie w związku z uzgodnieniem uwarunkowań środowiskowych (3),
- 50 - oględziny wykonane w związku z przekazywaniem obiektu w użytkowanie (50).

Przeprowadzono 50 odbiorów końcowych obiektów, wydano 47 pozytywnych opinii. Odbiory końcowe prowadzone były przez pracownika zapobiegawczego nadzoru przy współudziale pracownika nadzoru bieżącego, któremu odbierany obiekt miał podlegać po uzyskaniu zgody na jego użytkowanie. O zgodę na użytkowanie wnioskodawcy występowali również do innych organów: Państwowej Straży Pożarnej, Państwowej Inspekcji Pracy, Inspekcji Ochrony Środowiska. Odbiory przeprowadzane były przez pracownika PIS w ustawowym terminie 14 dni od daty zawiadomienia. Na podstawie przeglądów związanych z oddawaniem obiektów w użytkowanie, można stwierdzić, że corocznie wzrasta ich jakość i funkcjonalność. Oddawane w użytkowanie obiekty wykonane są starannie, estetycznie, zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami.

Wyszczególnienie	2007	2008
Liczba opinii w związku z przekazywaniem obiektów w użytkowanie	42	47
Liczba opiniowanej dokumentacji	3	5
Liczba opiniowanych planów zagospodarowania	9	16
Liczba postanowień wydanych w związku z opiniowaniem programów dostosowania zakładów opieki zdrowotnej	12	3
Liczba opinii dotyczących spełnienia warunków sanitarno-technicznych w zakładach opieki zdrowotnej	2	6
Liczba postanowień dotyczących spełnienia warunków sanitarno-technicznych w zakładach opieki zdrowotnej w związku z zamiarem rejestracji	0	2
Liczba opinii dotyczących spełnienia przez placówki opiekuńczo-wychowawcze warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007r. (Dz. U. Nr 201 poz. 1455)	2	3
Liczba uzgodnionych uwarunkowań środowiskowych	17	23
Liczba opinii dotyczących raportu o oddziaływaniu na środowisko	16	24
- w tym o odstąpieniu od konieczności sporządzenia raportu	7	21
- w tym o konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko	9	3

Tabela nr 7 Ilość załatwionych spraw w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2008r. w porównaniu do roku 2007.

6. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia.

Większość przedsięwzięć prozdrowotnych w powiecie chodzieskim, realizowano w oparciu o dyrektywy Głównego Inspektoratu Sanitarnego (GIS) i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (WSSE) w Poznaniu. Realizowano więc głównie programy ogólnopolskie i wojewódzkie. W szczególności w 2008 roku skupiono się na realizacji *Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu*. W następnej kolejności

realizowano programy lokalne i akcje profilaktyczne, organizowane przez PSSE w Chodzieży, w oparciu o potrzeby środowiska lokalnego.

6.1. Programy ogólnopolskie:

1). „Radosny Uśmiech – Radosna Przyszłość”.

Program, którego celem jest profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia realizowały wszystkie szkoły podstawowe w powiecie. Partnerem programu jest firma kosmetyczna „COLGATE”. Wszyscy uczniowie klas II otrzymali szczoteczki i pasty do zębów. Program realizowali w szkołach nauczyciele nauczania zintegrowanego i pielęgniarki środowiskowo-szkole. Głównymi formami realizacji programu były pogadanki, ekspozycje, instruktaże szczotkowania zębów, połączone z ćwiczeniami, konkursy oraz emisja filmu „*Doktor Ząbek i legenda Zębolandii*”. W 3 szkołach w zakresie edukacji zdrowotnej współpracowano ze stomatologami. Program był pozytywnie przyjęty w szkołach. Po jego realizacji dzieci m.in. systematycznie myły zęby i umiały identyfikować przyczynę próchnicy z niewłaściwym odżywianiem. Mimo to, dużą trudnością w profilaktyce próchnicy i chorób przyzębia jest ograniczony dostęp do stomatologa. Większość gabinetów stomatologicznych w powiecie, to gabinety prywatne, a w pozostałych kontraktowych gabinetach terminy oczekiwania na wizytę są zbyt długie. W związku z tym, mało jest systematycznych wizyt kontrolnych u stomatologa, a problem nieleczonej próchnicy u dzieci wciąż wzrasta.

2). Obchody Światowego Dnia Zdrowia – 7 kwietnia.

Program kierowany był do ogółu społeczeństwa. W marcu zorganizowano konkurs – quiz o tematyce prozdrowotnej dla dzieci 6- letnich z przedszkoli chodzieskich, pod hasłem „*Rośnijmy Zdrowo*”. Współorganizatorem przedsięwzięcia był Zarząd Rejonowy PCK w Chodzieży. W quizie wzięło udział łącznie 223 dzieci z 4 przedszkoli. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Chodzieży wspólnie z burmistrzem miasta Chodzieży oraz prezesem Zarządu Rejonowego PCK w Chodzieży ufundowali upominki dla dzieci biorących udział w konkursie. Lokalne media - prasa i TV sporządziły relację z konkursu.

3). „Trzymaj Formę”.

W 2008 roku rozpoczęła się 3 edycja programu. Jego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Program przeznaczony był dla uczniów szkół gimnazjalnych i ostatnich klas szkół podstawowych. Zorganizowano naradę dla szkolnych koordynatorów programu dotyczącą założeń programu, połączoną z dystrybucją materiałów edukacyjnych. Program realizowali w szkołach nauczyciele, w tym nauczyciele wychowania fizycznego oraz pielęgniarki środowiskowo-szkolne. W ramach programu odbywały się prelekcje, festyny, marszobiegi, prezentacje multimedialne, wystawy i zajęcia ruchowe. Młodzież chętnie uczestniczyła w zajęciach praktycznych, na których przygotowywano zdrowe posiłki (np. kanapki, surówki i sałatki owocowo-warzywne), a następnie odbywała się wspólna degustacja tych potraw. W/w działania wspierali rzeczowo i finansowo dyrektorzy szkół, rodzice, władze gminne, „Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Zacharzyn 2000” lub osoby prywatne. Podczas realizacji programu współpracowano także z Kuratorium Oświaty- Oddział Zamiejscowy w Pile oraz pracownikami higieny żywności,

żywienia i przedmiotów użytku PSSE w Chodzieży. Partnerem programu jest Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności”. Z zebranych ze szkół informacji wynika, iż program należy kontynuować kolejnych latach, gdyż tylko część młodzieży wykazuje wzrost pozytywnych zachowań zdrowotnych w zakresie odżywiania i aktywności fizycznej, natomiast na ogół wśród młodzieży zauważalne są złe nawyki żywieniowe i niski poziom aktywności fizycznej.

Zdjęcie Nr 4 Wystawa i degustacja kanapek przygotowanych przez uczniów Zespołu Szkół w Szamocinie - uczestników programu TRZYMAJ FORMĘ.

4). Profilaktyka HIV/AIDS.

W ramach Ogólnopolskiej Społecznej Kampanii Multimedialnej HIV/AIDS na lata 2008-2009, skierowanej tym razem do osób podróżujących „Wróć bez HIV”, nawiązano współpracę z lokalnym „Radiem A”. Spoty reklamowe dotyczące kampanii emitowano w tym radiu od września do grudnia 2008 roku. Na stronie internetowej PSSE w Chodzieży zamieszczono artykuł rekomendujący kampanię oraz dotyczący problematyki HIV/AIDS, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki. W lokalnym biurze turystycznym wyeksponowano plakaty i ulotki „Wakacje marzeń”.

We współpracy z WSSE w Poznaniu, zorganizowano konkurs dla młodzieży ze szkół gimnazjalnych „HIV/AIDS nie zna granic”, polegający na wykonaniu komiksu dotyczącego profilaktyki HIV/AIDS. Ze względu na trudną formę konkursu, na etap powiatowy wpłynęła do PSSE tylko 1 praca, którą przesłano do WSSE w Poznaniu na etap wojewódzki. PPIS w Chodzieży uhonorował laureatkę konkursu dyplomem, natomiast Burmistrz Miasta

Chodzieży i Starosta Chodzieski wręczyli laureatce ufundowane przez siebie nagrody książkowe. Informację o konkursie i jego zwycięzcy zamieszczono w mediach lokalnych.

Zorganizowano także konkurs dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych powiatu, pod hasłem „*Wiem więcej - nie dam szansy AIDS*”. Zadaniem uczestników konkursu było wykonanie prezentacji multimedialnej dotyczącej problematyki HIV/AIDS. Współorganizatorem konkursu był Starosta Powiatu Chodzieskiego. Z etapu szkolnego wpłynęło do PSSE 7 prac z 3 szkół ponadgimnazjalnych. Komisja konkursowa poza wyłonieniem 3 zwycięskich prac, przyznała także wyróżnienia dla uczestników konkursu. Nagrody o łącznej wartości 700 zł ufundował i wręczył laureatom Starosta Chodzieski, natomiast dyplomy ufundował i wręczył PPIS w Chodzieży. Informację o konkursie i jego laureatach zamieszczono w mediach lokalnych.

Zrealizowano projekt *Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV* dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, polegający na edukacji rówieśniczej na temat HIV/AIDS. W ramach projektu przeprowadzono szkolenie dla młodzieży, dotyczące tematyki HIV/AIDS. Uczestnicy szkolenia wypełnili ankiety wstępne i końcowe dotyczące wiedzy n.t. HIV/AIDS oraz otrzymali dyplomy *Młodzieżowego Lidera Zdrowia kontra HIV*. Poziom wiedzy młodzieży po przeprowadzonym szkoleniu był zadowalający. Następnie omówiono z liderami propozycje działań edukacyjnych w grupach rówieśniczych w zakresie HIV/AIDS oraz ustalono formę obchodów Światowego Dnia AIDS. Projekt *Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV* cieszy się od kilku lat dużym zainteresowaniem młodzieży.

W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS - 1 grudnia, współpracowano z *Młodzieżowymi Liderami Zdrowia Kontra HIV*. W związku z tym, zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami młodzież zorganizowała w swoich szkołach: pokazy filmów o tematyce HIV/AIDS (wypożyczone z PSSE), spotkania informacyjne w grupach rówieśniczych dotyczące HIV/AIDS oraz quizy o tej tematyce, emisje spotów z kampanii „*Wróć bez HIV*” oraz dystrybucję ulotek, zakładkę i prezerwatyw dla młodzieży i innych osób w szkołach i poza szkołami. Z okazji Światowego Dnia AIDS laureaci konkursu „*Wiem więcej- nie dam szansy AIDS*” prezentowali na forum swoich szkół zwycięskie prace – prezentacje multimedialne, które także były ciekawą formą edukacji rówieśniczej w zakresie HIV/AIDS.

W 2008 roku pracownik OZ i PZ PSSE w Chodzieży przeprowadził 4 wykłady na temat HIV/AIDS w 1 szkole ponadgimnazjalnej i 3 szkołach gimnazjalnych, dla łącznej liczby 258 uczniów. Podczas wykładów wręczono młodzieży ulotki edukacyjne, dotyczące profilaktyki HIV/AIDS. 1 wykład połączono z emisją filmu „*AIDS jak go uniknąć?*”.

Wszystkie wyżej wymienione działania łączono z dystrybucją materiałów edukacyjnych, m. in. plakatów, ulotek, zakładkę, kalendarzy broszur i prezerwatyw. (PSSE w Chodzieży otrzymuje materiały edukacyjne z WSSE w Poznaniu i Krajowego Centrum ds. AIDS). Ilość tych materiałów jest wciąż niewystarczająca, zwłaszcza ulotek. Pożądane byłyby także filmy edukacyjne o tematyce HIV/AIDS.

Zdjęcie Nr 5 Wręczenie nagrody laureatce konkursu HIV/AIDS NIE ZNA GRANIC.

5). Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu.

Program kierowany był do ogółu społeczeństwa. W 2008 roku składały się na program następujące działania:

a) Konkurs „Palić, nie palić - oto jest pytanie”.

Regulamin konkursu dla uczniów klas V na prezentację multimedialną dotyczącą profilaktyki tytoniowej przesłano do wszystkich szkół podstawowych powiatu. Na etap powiatowy wpłynęło ze szkół 5 prac konkursowych. Komisja Konkursowa przyznała uczestnikom konkursu I, II i III miejsce. Laureatom konkursu wręczono dyplomy i nagrody, ufundowane przez PPIS w Chodzieży. Pozostałym uczestnikom konkursu wręczono dyplomy uznania, ufundowane przez PPIS w Chodzieży oraz upominki ufundowane przez firmę TECH-MAR w Chodzieży. Pracę, która zajęła I miejsce przesłano do WSSE w Poznaniu na etap wojewódzki.

b). Światowy Dzień bez Papierosa.

W dniach 29-30 maja przeprowadzono akcję „*Tydzień dla serca*”. W związku z tym nawiązano współpracę z partnerami zeszłorocznej akcji: Naczelnikiem Urzędu Pocztowego w Chodzieży, ul. Kościuszki 17 oraz pielęgniarką koordynującą Ośrodek Pielęgniarek Środowiskowo-Rodzinnych „SAMED” w Chodzieży. W ramach akcji uruchomiono w Urzędzie Pocztowym punkt profilaktyczno-edukacyjny, w którym dokonywano pomiarów ciśnienia tętniczego, tętna, BMI oraz prowadzono edukację zdrowotną z zakresu profilaktyki

tytoniowej oraz chorób układu krążenia. Wyeksponowano w urzędzie pocztowym plakaty, natomiast ulotki i broszury o tej tematyce wręczano zainteresowanym osobom. Punkt obsługiwał pracownik OZ i PZ wspólnie z pielęgniarkami ośrodka „SAMED”. Podczas akcji z usług punktu skorzystało 70 osób.

W 3 szkołach podstawowych zorganizowano punkty informacyjne dla uczniów, rodziców i nauczycieli na temat profilaktyki tytoniowej. W 1 szkole podstawowej wygłoszono 2 prelekcje dla uczniów klas VI. W 5 szkołach podstawowych odbyły się prezentacje prac konkursowych „*Palić, nie palić- oto jest pytanie?*”. W kilku szkołach emitowano film „*Nikotyna- legalny narkotyk*”. Ponadto do przedszkoli, szkół, internatów, zakładów opieki zdrowotnej, zakładów pracy, urzędów oraz instytucji rozdano plakaty, ulotki i karty konkursowe wydane przez Centrum Onkologii w Warszawie oraz wydane przez GIS.

c). Akcja letnia „Młodość Wolna od Papierosa”.

Celem rozpropagowania akcji i pozyskania partnerów działań nawiązano współpracę z dyrektorami: Chodzieskiego Domu Kultury, Młodzieżowego Domu Kultury w Chodzieży, Domu Kultury w Margoninie, Domu Kultury w Budzynie, Domu Kultury w Szamocinie, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Chodzieży, kierownikiem kolonii letniej OHP, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. H. Cegielskiego w Chodzieży i kierownikiem internatu tej szkoły oraz kierownikiem półkolonii letniej organizowanej przez PCK - Zarząd Rejonowy w Chodzieży. Partnerom działań przekazano także listy intencyjne dotyczące akcji. Do wszystkich tych placówek dostarczono materiały edukacyjne przekazane z WSSE w Poznaniu: plakaty „*Palę więc śmierdę*”, „*Służę do zabijania, nie do szpanowania*”, „*Papierosy są do dupy*” i „*Papierosy są do dupy forever*”, zakładki, linijki, daszki, frisbee, skakanki, kubki, pomadki do ust oraz ulotki edukacyjne. Największą masową imprezą, na której eksponowano materiały edukacyjne był *Festiwal Piosenki Dziecięcej – Chodzież 2008*. Sporządzono artykuł pt. „*Młodość Wolna od Papierosa*”, który zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Chodzieży.

W czasie trwania akcji pozyskiwano od partnerów informacje o jej przebiegu i zainteresowaniu akcją wśród młodzieży. Z informacji tych wynika, iż akcja wzbudziła ogólne zainteresowanie. Plakaty „*Papierosy są do dupy*” i „*Papierosy są do dupy forever*” były zdaniem realizatorów programu zbyt kontrowersyjne i niektórzy zrezygnowali z ich ekspozycji.

d). Akcja „Stop Palaczom Drogowym”.

Celem organizacji akcji przeprowadzono naradę z przedstawicielem Sekcji Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Chodzieży. Zgodnie z ustaleniami z narady akcję przeprowadzono w dniach 16 i 23 września, w godz. 8.00 – 13.00, na drogach powiatu chodzieskiego. Podczas akcji pracownik OZ i PZ oraz pracownik ON-HD, we współpracy z funkcjonariuszami policji wręczyli kierowcom 76 ulotek *Jazda bez zadymy*, 68 zawieszek *Nie pal przy mnie* oraz 75 kart konkursowych.

Zdjęcie Nr 6 Akcja Stop palaczom drogowym przeprowadzona przez PSSE we współpracy z Komendą Powiatową Policji.

e). Akcja „Rzuć Palenie Razem z Nami”.

W 2 gimnazjach i 2 szkołach podstawowych zorganizowano 8 prelekcji dla 385 uczniów.

W Szkole Podstawowej w Strzelcach uruchomiono punkt informacyjny oraz przeprowadzono dla uczniów quiz dotyczący profilaktyki tytoniowej. Uczestnicy quizu otrzymali drobne gadżety z napisem *Młodość Wolna od Papierosa.* i broszurę *Jak rzucić palenie?* prof. W. Zatońskiego. Uczniowie wykonywali także plakaty propagujące niepalenie, rysowali karykatury palacza i pisali listy do palących rodziców.

Na stronie internetowej PSSE zamieszczono artykuł *Rzuć palenie razem z nami.* Poza tym rozdysponowano plakaty, ulotki oraz karty konkursowe *Rzuć palenie razem z nami* do 10 instytucji (szkół, zakładów pracy i zakładów opieki zdrowotnej).

6.2. Programy wojewódzkie.

1. „Moje dziecko idzie do szkoły”.

Programem objęto 1177 dzieci z klas I szkół podstawowych i zerówek oraz ich rodziców, a głównym jego celem jest poprawa stanu zdrowia dzieci rozpoczynających naukę w szkole. Nauczyciele, pielęgniarki środowiskowo-szkolne, przedstawiciele policji i inni partnerzy, przy użyciu bardzo różnorodnych form edukacji realizowali wśród dzieci i rodziców następujące bloki tematyczne:

- 1) Racjonalne odżywianie.

- 2) Profilaktyka zatruc pokarmowych.
- 3) Zapobieganie nadwadze i otyłości.
- 4) Higiena jamy ustnej i profilaktyka próchnicy zębów.
- 5) Przeciwdziałanie wadom postawy.
- 6) Ochrona wzroku.
- 7) Przeciwdziałanie narażeniu na dym tytoniowy.
- 8) Zapobieganie chorobom zakaźnym - szczepienia ochronne.
- 9) Wczesna interwencja logopedyczna.
- 10) Bezpieczna droga do szkoły i domu.

PSSE wyposażyła wszystkie dzieci, rodziców oraz nauczycieli w materiały edukacyjne do realizacji programu (zeszyty, kolorowanki oraz broszury). W Miejskim Przedszkolu nr 4 w Chodzieży zorganizowano konkurs plastyczny „*Jak być zdrowym przedszkolakiem*”. Wzięły w nim udział wszystkie dzieci z tego przedszkola. PSSE ufundowała dyplomy uznania za udział w konkursie dla poszczególnych grup przedszkolnych oraz przybory do prac plastycznych (bloki rysunkowe, kredki, farby itp.). Ponadto PPIS w Chodzieży oraz pracownicy PSSE, na zaproszenie dyrektorów szkół i przedszkoli przeprowadzali prelekcje dla rodziców lub uczestniczyli w zajęciach otwartych dla rodziców i dzieci. Tematyka tych spotkań dotyczyła najczęściej racjonalnego odżywiania w rodzinie.

Zdjęcie Nr 7 Konkurs JAK BYĆ ZDROWYM PRZEDSZKOLAKIEM – Miejskie Przedszkole nr 4 w Chodzieży.

2. Profilaktyka raka szyjki macicy.

Adresatami programu są uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz ogół społeczeństwa. Partnerem programu jest firma farmakologiczna GlaxoSmithKline. Celem realizacji programu w powiecie, poproszono o współpracę lek. med. specjalistę ginekologa-położnika Aleksandrę Szymczak ze Szpitala Powiatowego im. prof. R. Drewsa w Chodzieży.

W dniu 10 kwietnia 2008r. zorganizowano szkolenie dla realizatorów programu w powiecie, tzn.: pracowników ochrony zdrowia, nauczycieli, wykładowców i przedstawicieli władz lokalnych. Na szkolenie zaproszono 60 osób, a wzięło w nim udział 30 osób. Podczas szkolenia odbyły się: wykład lekarza ginekologa na temat kliniki i profilaktyki raka szyjki macicy, prezentacja szczepionki p/w wirusowi HPV, emisja filmu „*Kwiat kobiecości*” oraz dystrybucja materiałów edukacyjnych.

Realizację programu we wszystkich 4 szkołach ponadgimnazjalnych zadeklarowały pielęgniarki środowiskowo-szkolne, które profilaktykę raka szyjki macicy prowadzą w szkołach już od kilku lat, zgodnie z ustalonymi przez siebie planami pracy. Natomiast w gimnazjach objęto edukacją głównie rodziców i nauczycieli. Realizatorzy programu przeprowadzili łącznie w szkołach 30 prelekcji dla ok. 700 osób. Emitowano także filmy edukacyjne pt. „*Kwiat kobiecości*”.

Program realizowały również zakłady opieki zdrowotnej, tj.: 1 oddział ginekologiczny, 3 Poradnie „K”, 2 przychodnie lekarzy rodzinnych, 2 prywatne gabinety ginekologiczne i 1 ośrodek pielęgniarek środowiskowo-rodzinnych. W tych instytucjach odbywały się indywidualne rozmowy z kobietami, prowadzone przez pielęgniarki środowiskowo-rodzinne, lekarzy oraz położne i położne środowiskowe. Panie otrzymywały także broszury edukacyjne.

W czerwcu zorganizowano prelekcję dla kobiet z inicjatywy Poradni Rodzinnej przy parafii p.w. św. Floriana w Chodzieży. Wzięło w niej udział 15 osób. Wykład prowadziła lekarz ginekolog-położnik, po czym panie obejrzały film pt. „*Kwiat kobiecości*”. Pracownik OZ i PZ wręczył uczestniczkom spotkania broszury edukacyjne.

Zainteresowanie zakupem szczepionki p/w zakażeniu wirusem HPV jest nadal niewielkie, ze względu na jej wysoką cenę. Z informacji zebranych z punktów szczepień wynika, iż w 2008 roku zaszczepiło się w powiecie ok. 16 osób.

6.3. Programy lokalne i inne przedsięwzięcia.

1. „Zdrowie piersi”.

Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i świadomości w zakresie czynników ryzyka wystąpienia raka sutka, a grupą docelową są uczniowie klas III gimnazjum i klas I- III szkół ponadgimnazjalnych. Program realizowały w szkołach głównie pielęgniarki środowiskowo- szkolne. Przeprowadzały one prelekcje i instruktaże samobadania piersi na fantomach. Partnerem przedsięwzięcia jest Ośrodek Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów „OPEN” w Poznaniu. W opinii realizatorów programu konieczna jest

kontynuacja programu. Potrzebna jest większa ilość materiałów edukacyjnych, m. in. filmów, ulotek oraz fantomów, na których młodzież chętnie uczy się samokontroli piersi.

2. Wsparcie metodyczne i merytoryczne Szkół Promujących Zdrowie.

Obecnie 1 szkoła posiada certyfikat Szkoły Promującej Zdrowie, jest to Zespół Szkół Licealno-Gimnazjalnych w Ratajach. Natomiast 2 szkoły oczekują na certyfikację, są to: Zespół Szkół w Lipiej Górze oraz Szkoła Podstawowa Nr 1 w Chodzieży. W dniu 27 października pracownik oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wspólnie z pracownikiem higieny dzieci i młodzieży PSSE i przedstawicielami Regionalnego Zespołu Szkół Promujących Zdrowie odbyli wizytę w Zespole Szkół w Lipiej Górze, celem dokonania lustracji placówki i oceny przygotowania szkoły do realizacji działań promujących zdrowie. Na tej podstawie sporządzono protokół, w którym wydano pozytywną opinię i zarekomendowano szkołę do Wielkopolskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie. Szkoły Promujące Zdrowie znacznie chętniej angażują się działania prozdrowotne inicjowane przez PSSE oraz inne instytucje.

3. Współorganizacja Mistrzostw Pierwszej Pomocy.

Głównym organizatorem przedsięwzięcia był Zarząd Rejonowy PCK w Chodzieży. W mistrzostwach wzięło udział 50 uczniów z 3 szkół ponadgimnazjalnych powiatu. PPIS w Chodzieży oraz pracownik OZ i PZ PSSE w Chodzieży byli członkami jury. Mistrzostwa odbyły się w dniu 5 kwietnia.

4. Zapobieganie chorobom zakaźnym.

W kwietniu, we współpracy z pracownikiem epidemiologii PSSE w Chodzieży zorganizowano szkolenie dla pracowników ochrony zdrowia, głównie z punktów szczepień na temat zalecanych i obowiązkowych szczepień ochronnych. Wzięło w nim udział 18 osób. Partnerem przedsięwzięcia była firma farmaceutyczna GlaxoSmithKline.

5. Profilaktyka boreliozy i chorób odkleszczowych.

Nawiązano współpracę z firmą farmaceutyczną BAXTER, która przekazała do PSSE w Chodzieży plakaty i ulotki dotyczące profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze. Materiały te przekazano do 10 placówek ochrony zdrowia, 5 instytucji i 5 zakładów pracy. Rozdysponowano łącznie 20 plakatów i 300 ulotek. W maju zastępca PPIS w Chodzieży udzielił wywiadu do 1 gazety lokalnej na temat profilaktyki boreliozy. Artykuł na temat boreliozy i chorób odkleszczowych zamieszczono także na stronie internetowej PSSE.

6. Udział w naradzie dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych powiatu chodzieskiego, organizowanej przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu - Oddział zamiejscowy w Pile.

W czasie narady pracownik OZ i PZ przedstawił dyrektorom placówek oświatowo-wychowawczych powiatu chodzieskiego propozycje współpracy i działań PSSE w Chodzieży

z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, które będą realizowane w tych placówkach w roku szkolnym 2008/09.

7. Społeczna Kampania Przeciwko Meningokokom.

Działaniami objęto wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze w powiecie oraz 3 zakłady opieki zdrowotnej (poza tym pracownicy epidemiologii objęli działaniem 17 zakładów opieki zdrowotnej w ramach bieżących kontroli). W ramach kampanii rozdysponowano łącznie: 12 płyt DVD z filmem „*Meningokoki-podstępny wróg*”, 2170 ulotek i 97 plakatów.

Nawiązano współpracę z firmą farmaceutyczną BAXTER, która przekazała do PSSE plakaty i ulotki promujące szczepionki przeciw zakażeniom meningokokowym. Materiały te były rozdysponowane głównie do przedszkoli i przychodni dziecięcych. Na stronie internetowej PSSE zamieszczono 2 artykuły na temat profilaktyki zakażeń meningokokowych.

W dniu 20 listopada, na naradzie dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych powiatu chodzieskiego, organizowanej przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu - Oddział Zamiejscowy w Pile, pracownik OZ i PZ przekazał najważniejsze informacje dotyczące profilaktyki zakażeń meningokokowych. Następnie dyrektorzy placówek oświatowo-wychowawczych zostali zobowiązani do przeprowadzenia dalszych działań edukacyjnych na terenie podległych placówek i przekazania sprawozdań do PSSE z wykonanych działań. Z zebranych sprawozdań wynika, iż:

- w każdej placówce wyeksponowano plakaty i rozdano ulotki przekazane z PSSE,
- przeprowadzono 84 pogadanki dla 2198 osób, zadanie to wykonały głównie pielęgniarki środowiskowo-szkolne,
- 92 razy wyemitowano film „*Meningokoki-podstępny wróg*” dla 1855 osób,
- odbyło się w 21 spotkań z rodzicami z udziałem nauczycieli i pielęgniarek. Wzięło w nim udział 650 osób.

Łącznie działaniami objęto ok. 15 tys. osób (w tym dzieci przedszkolne i uczniowie— ok. 12 tys.).

8. Akcja „MAMMOBUS”.

W 2008 roku przeprowadzono akcję 2-krotnie: 28 kwietnia i 19 września.

Akcje nagłaśniano w mediach lokalnych, na stronach internetowych PSSE w Chodzieży i Urzędu Miejskiego w Chodzieży oraz za pośrednictwem afiszy informacyjnych rozwieszonych na terenie powiatu. Badania mammograficzne wykonano łącznie u 157 kobiet, głównie w wieku 50-69 lat, w wyniku których wykryto 1 przypadek raka piersi. Partnerami przedsięwzięcia byli: Ośrodek Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów „OPEN” w Poznaniu, Społeczna Fundacja „Ludzie Dla Ludzi” w Poznaniu oraz Urząd Miejski w Chodzieży. Współpracowano także z Urzędami Miast i Gmin z terenu powiatu. Badania mammograficzne spotykają się z dużym zainteresowaniem wśród mieszkank powiatu. W związku z tym przedsięwzięcie będzie kontynuowane w 2009 roku.

Zdjęcie nr 8 Ambulans do badań profilaktycznych piersi przy pływalni DELNIN w Chodzieży podczas akcji MAMMOBUS.

WNIOSKI KOŃCOWE:

1. Na terenie powiatu chodzieskiego brak odpowiedniej ilości ustępów publicznych;
2. Istnieje potrzeba zorganizowania toalet skanalizowanych w obiektach PKP;
3. Miejsca zwyczajowo używane do kąpieli należałoby przekształcić w kąpieliska zorganizowane;
4. Niektóre pomieszczenia w dwóch szpitalach funkcjonujących na terenie powiatu i w niektórych placówkach leczenia otwartego nie spełniają wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia;
5. Placówki leczenia zamkniętego i otwartego posiadają programy dostosowawcze do wymogów rozporządzenia;
6. Szpitale powinny zaopatrzyć się w komory dezynfekcyjne i stacje przygotowania łóżek;
7. Należy utrzymywać wysoki odsetek osób zaszczepionych przeciw chorobom zakaźnym zgodnie z obowiązującym kalendarzem szczepień oraz propagować szczepienia zalecane, zwłaszcza szczepienia dla młodzieży 14 i 15-letniej przeciwko meningokokom;
8. W 2008r. pogorszyła się jakość zdrowotna jednego asortymentu artykułów spożywczych- ciast kremowych;
9. Wzrósł odsetek zakładów żywieniowo-żywnościowych posiadających wdrożone zasady GMP/GHP (Dobrej Praktyki Produkcyjnej/ Dobrej Praktyki Higienicznej);
10. Należy wzmocnić nadzór nad żywieniem w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego z uwagi na błędy występujące w jadłospisach przygotowywanych przez te zakłady;
11. Organy prowadzące placówki szkolne winny dążyć w swoich działaniach do poprawy warunków realizacji wychowania fizycznego;
12. Organy prowadzące placówki szkolne winny podjąć działania mające na celu uruchomienie kolejnych gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej;
13. Należy podjąć działania mające na celu dostosowanie placówek szkolnych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych (w szczególności dotyczy to szkół podstawowych i gimnazjów);
14. Został zakończony pierwszy etap wdrożenia w życie Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) polegający na dokonaniu rejestracji wstępnej do dnia 1.12.2008r. Na terenie powiatu chodzieskiego nie było zakładów, które musiałyby dokonywać takiej rejestracji. Natomiast są zakłady, które będą miały obowiązki wynikające z rozporządzenia REACH w dalszych latach jako dalsi użytkownicy oraz producenci wyrobów;
15. Programy profilaktyczne są akceptowane i przyjmowane z większym zainteresowaniem przez realizatorów, zwłaszcza w szkołach i przedszkolach, jeśli wsparte są dostateczną ilością różnorodnych materiałów edukacyjnych;
16. Istnieją problemy w pozyskiwaniu partnerów działań edukacyjnych, jeśli wiąże się to z nakładami finansowymi lub rzeczowymi;
17. Brakuje materiałów edukacyjnych, np. filmów, literatury, ulotek, plakatów, plansz. Oferty w tym zakresie, przekazywane przez różne firmy czy dystrybutorów są zbyt drogie i większość zainteresowanych osób zajmujących się promocją zdrowia nie korzysta z nich. Filmy znajdujące się w zasobach PSSE są już dość zużyte (filmy na kasetach VHS) i często nieaktualne;

18. Istnieje potrzeba organizowania większej działań profilaktycznych kierowanych do ogółu społeczeństwa, np. w zakresie zapobiegania chorobom cywilizacyjnym;
19. Współpraca nadzoru zapobiegawczego PSSE z pracownikami administracji samorządowej była bardzo dobra;
20. Problem stanowią nowe przepisy oparte na dyrektywach unijnych, niespójne z innymi przepisami, brak jednoznacznej interpretacji przepisów prawnych oraz brak wytycznych jednoznacznie określających sposób postępowania przy rozpatrywaniu spraw kierowanych do zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.